

Održivo upravljanje kulturno turističkim resursima u Opatiji

Antunović, Anja

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:267032>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-07**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni diplomski studij

ANJA ANTUNOVIĆ

Održivo upravljanje kulturno turističkim resursima u Opatiji

**Sustainable management of cultural and tourist resources in
Opatija**

Diplomski rad

Opatija, 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni diplomski studij
Održivi razvoj turizma

Održivo upravljanje kulturno turističkim resursima u Opatiji
Sustainable management of cultural and tourist resources in
Opatija

Diplomski rad

Kolegij:	Održivo upravljanje turističkim resursima	Student:	Anja ANTUNOVIĆ
Mentor:	Prof. dr. sc. Zrinka ZADEL	Matični broj:	ds4013

Opatija, travanj 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI UNIVERSITY OF RIJEKA
FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU
FACULTY OF TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT
OPATIJA, HRVATSKA CROATIA

IZJAVA O AUTORSTVU RADA I O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG DIPLOMSKOG RADA

Anja Antunović
(ime i prezime studenta)

ds4013
(matični broj studenta)

Održivo upravljanje kulturno turističkim resursima u Opatiji
(naslov rada)

Izjavljujem da sam ovaj rad samostalno izradila/o, te da su svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, Internet stranice, zakoni i sl. u radu jasno označeni kao takvi, te navedeni u popisu literature.

Izjavljujem da kao student–autor diplomskog rada, dozvoljavam Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa diplomskim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog mog diplomskog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije CC BY Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>.

U Opatiji, 12. 6. 2024

Anja Antunović
Potpis studenta

Sažetak

Održivo upravljanje kulturnim i turističkim resursima u Opatiji uključuje očuvanje i unapređenje bogate kulturne baštine grada uz promicanje odgovorne turističke prakse koja minimalizira negativne utjecaje na okoliš, društvo i gospodarstvo. Opatija se može pohvaliti bogatom kulturnom i povijesnom baštinom koja odražava njezinu prošlost kao mondano ljetovalište omiljeno od strane europske aristokracije. Opatijska kulturno-povijesna baština, koju karakteriziraju arhitektonske znamenitosti, kulturne institucije, događanja i spomenici, obogaćuje iskustvo posjetitelja i pruža uvid u fascinantnu prošlost grada kao poznatog odredišta za razonodu, kulturu i opuštanje.

Kulturna baština je vrijedan turistički resurs. Kultura omogućuje i pokreće održivi razvoj. Kroz turizam je moguće poticati i omogućiti pristup kulturnoj baštini, širenje i upoznavanje kultura, ali također i negativne strane kao što su prenapučenost, gubitak autentičnosti. Prepoznavajući važnost kulturne baštine za turizam, destinacije mogu iskoristiti svoja kulturna dobra za stvaranje smislenih i održivih turističkih iskustava za posjetitelje, istovremeno čuvajući i slaveći svoju baštinu za buduće generacije.

Ključne riječi: kulturno-turistički resursi, kulturna baština, održivo upravljanje, kulturni resursi Opatije

Sadržaj

1.	UVOD	1
1.1.	PROBLEM I PREDMET ISTRAŽIVANJA	1
1.2.	ZNANSTVENE HIPOTEZE	1
1.3.	SVRHA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA	2
1.4.	METODE ISTRAŽIVANJA	2
1.5.	STRUKTURA ISTRAŽIVANJA	2
2.	TEMELJNO ODREĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA	3
2.1.	DEFINIRANJE ODRŽIVOG RAZVOJA	3
2.2.	ODREĐENJE MENADŽMENTA ODRŽIVOG RAZVOJA	5
2.3.	ODRŽIVI RAZVOJ U RH	6
3.	TEMELJNO ODREĐENJE RESURSA I ATRAKCIJA	8
3.1.	ODREĐENJE RESURSNE OSNOVE	9
3.2.	DEFINIRANJE ATRAKCIJSKE OSNOVE	10
3.3.	KARAKTERISTIKE DESTINACIJSKOG PROIZVODA	12
4.	KOMPARATIVNE PREDNOSTI DESTINACIJE OPATIJA	13
4.1.	KLIMA	14
4.2.	OČUVANI OKOLIŠI	15
4.3.	POVIJESNA I KULTURNA BAŠTINA	16
5.	ANALIZA TURISTIČKOG TRŽIŠTA OPATIJE	18
5.1.	ANALIZA TURISTIČKE POTRAŽNJE	19
5.2.	ANALIZA TURISTIČKE PONUDE	22
6.	ANALIZA TURISTIČKO - RESURSNE OSNOVE DESTINACIJE	25
6.1.	RESURSI I ATRAKCIJE U OPATJI	25
6.2.	KULTURNA BAŠTINA KAO TURISTIČKI RESURS	27
6.3.	Ocjena kulturnih resursa u Opatiji	28
6.4.	Važnost kulturne baštine za turizam	31
6.5.	SWOT ANALIZA	32
7.	REZULTATI EMPIRIJSKOG ISTRAŽIVANJA	34
7.1.	CILJEVI I METODE ISTRAŽIVANJA	34
7.2.	HIPOTEZE I ZNANSTVENE METODE	35
7.3.	REZULTATI ISTRAŽIVANJA	36
	Zaključak	43
	Bibliografija	44
	Popis ilustracija	45
	Prilozi	46

1. UVOD

U uvodnom dijelu diplomskog rada "Održivo upravljanje kulturno turističkim resursima u Opatiji" obuhvatiti će se;

- Problem i predmet istraživanja
- Znanstvene hipoteze
- Svrha i ciljevi istraživanja
- Metode istraživanja
- Struktura istraživanja.

Kroz ovaj diplomski rad će se istaknuti važnost kulturne baštine i važnost kulturnih resursa za razvoj turizma u Opatiji.

1.1. Problem i predmet istraživanja

Održivo upravljanje kulturnim resursima u Opatiji predstavlja bogat i višestruk predmet i problem istraživanja. Opatija se sa svojom bogatom kulturnom baštinom, u koju se ubrajaju sve povijesne građevine, parkovi, arheološka nalazišta, šetališta, kipovi, ali i nematerijalna kulturna dobra kao što je sama tradicija kraja, u današnje vrijeme se suočava sa izazovima u održivom upravljanju kulturnim resursima.

Zbog velikog pritiska turizma, urbanizacije i promjena u okolišu i klimi sve je teže upravljati resursima na održiv način. U ovome radu opisano je kako se Opatija nosi sa problemima koje za sobom donosi masovni turizam te na koji način je moguće uskladiti potrebe turista, ali i osigurati dugoročnu održivost kulturnih dobara. Balans između te dvije potrebe ključno je za identitet destinacije, ekonomski prosperitet destinacije, ali i dobrobit zajednice.

1.2. Znanstvene hipoteze

Za potrebe empirijskog istraživanja diplomskog rada „Održivo upravljanje kulturnim turističkim resursima u Opatiji“ postavljene su tri hipoteze;

H1; Lokalno stanovništvo je uključeno u održivi razvoj

H2 ;Lokalno stanovništvo smatra da masovni turizam dovodi do uništenja kulturnih resursa grada

H3; Lokalno stanovništvo smatra da su resursi grada valorizirani

1.3.Svrha i ciljevi istraživanja

Svrha i cilj ovog diplomskog rada je istraživanje mogućnosti, ali i dosadašnji način održivog upravljanja kulturno turističkim resursima. Ovaj rad naglasak stavlja na valorizaciju kulturnih resursa, način uključivanja lokalnog stanovništva u kulturni razvoj grada, ali i turistički razvoj grada Opatije kao turističke destinacije. Najvažniji cilj je istražiti upravljanje kulturno turističkih resursa na održiv način. Može se reći da su ciljevi rada procjena valorizacije resursa, valorizacija kulturno turističkih resursa, uključenost lokalnog stanovništva u upravljanje resursima. Analizirane su strategije grada za održivo upravljanje, ali i strategije i planovi za daljnji razvoj održivoti destinacije. Svrha rada su dobiveni rezultati na osnovu ankete. Temeljem odgovora iz ankete dobiva se uvid u sadašnji način održivog upravljanja kulturnim resursima, i određuje se plan za daljnje održivo upravljanje.

1.4.Metode istraživanja

Metode koje su primjenjene su; povijesna, deskriptivna te metoda potvrde ili opovrgavanja. Povijesnom metodom identificirane su ključne odrednice grada Opatije te je stvorena temeljna slika grada i njegovih resursa što je ključno za razumijevanje trenutnog stanja turizma grada. Deduktivna metoda je logičan pristup zaključivanju koji počinje općim načelima ili teorijama i primjenjuje se na specifične situacije kako bi se došlo do zaključaka. Metoda potvrde ili opovrgavanja, je središnja metoda koja uključuje postavljene hipoteze, njihovo testiranje , a potom dobivenim rezultatima empirijskim istraživanjem se utvrđuje valjanost dokaza, odnosno donosi se odluka o potvrđivanju ili opovrgavanju postavljenih hipoteza.

1.5.Struktura istraživanja

U ovom diplomskom radu prvo se analizirala povijesna metoda sa kojom se dobio uvid u sliku sadašnjeg stanja grada i na kojoj je razini održivost kulturnih resursa. Nakon analize povijesti grada, koristila se deduktivna metoda u kojoj su donešeni zakljuci na osnovu općih dostupnih informacija. Nakon toga postavljene su hipoteze čija se istinitost analizirala kroz anketni upitnik lokalnog stanovništva.

2. TEMELJNO ODREĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA

Temeljno određenje održivog razvoja leži u balansiranju triju međusobno povezanih dimenzija; zaštite okoliša, društvene jednakosti i ekonomskog prosperiteta. Svaka dimenzija doprinosi ukupnom konceptu održivog razvoja. Održivi razvoj prepoznaje ograničenu prirodu prirodnih resursa i ima za cilj minimizirati štetu okolišu. To uključuje postupke kao što su smanjenje emisije stakleničkih plinova, očuvanje biološke raznolikosti, smanjenje onečišćenja. Okolišna dimenzija ima za cilj osigurati da trenutne aktivnosti ne ugroze dostupnost resursa u budućnosti. Također održivi razvoj daje prioritet socijalnoj pravdi i jednakosti osiguravajući da svi članovi društva imaju pristup osnovnim potrebama kao što su; hrana, voda, zdravstvena skrb, obrazovanje i mogućnost zapošljavanja. Društvena jednakost ključna je za izgradnju otpornih društava u kojimaa svatko može napredovati. Također se prepoznaje i važnost gospodarskog rasta uz naglasak da on mora biti pravedan i ekološki odgovoran. To uključuje promicanje održive polsovne prakse, ulaganje u zelene tehnologije i poticanje inovacija. Ekonskoj dimenziji treba težiti na način koji povećava opću dobrobit bez narušavanja dobrobiti u budućnosti.

Temeljno određenje održivog razvoja se nalazi u integraciji ove tri dimenzije u procese donošenja odluka na svim razinama, od pojedinačnih akcija do nacionalnih politika. Također održivi razvoj zahtjeva pomak prema holističkom razmišljanju, dugoročnom planiranju i suradnji među dionicima kako bi se odgovorilo na složene izazove kao što su; klimatske promjene, siromaštvo, gubitak bioraznolikosti. Prioritet održivog razvoja je zaštita okoliša te stvaranje svijeta u kojem ljudi mogu živjeti ispunjene živote unutar ograničenja resursa planeta sada i u budućnosti.

2.1. Definiranje održivog razvoja

U suvremenom svijetu sve češće se upotrebljava i implementira pojam održivog razvoja u svakodnevni život. Održivi razvoj obuhvaća prakse kojima je cilj uravnotežiti ekonomska, društvena i ekološka pitanja kako bi se osigurala dugoročna održivost i prosperitet. To uključuje donošenje odluka koje ne donose za sobom kratkoročne koristi, već dugoročno održavanje resursa za buduće generacije. Primjer koji je svima poznat, a ujedno nam daje

dokaze da se održivi razvoj primjenjuje u praksi kako u poslovnom svijetu tako i u društvenom je da ljudi postaju svjesni ekoloških problema i teže promjenama koje mogu pomoći u rješavanju istih. Javlja se ekološka svijest ljudi koja se očituje kroz nastojanje smanjenja i odvajanja otpada, smanjenje emisija, poticanje inkluzivnih radnih mjesta do podrške lokalnim zajednicama. „Ekološka svijest pretpostavlja spoznaju o stanju društva i prirode i o uzrocima tog stanja; spoznaju da treba zaštititi prirodu od daljnjeg propadanja upotrebom preventivnih i kurativnih sredstava.“¹ U pojam održivog razvoja ne ubrajaju se samo ekološki aspekti, nego i drugi kao što su; ekonomski, tehnološki, sociokulturni aspekti.

Ne radi se samo o tome da budete ekološki prihvatljivi; radi se o stvaranju vrijednosti koja je dugoročna, kako u poslovnom svijetu tako i za društvo u cjelini. „Stvarno ostvarenje održivog razvoja nije moguće bez poštivanja socio-kulturnih specifičnosti, te ekonomske i tehnološke održivosti.“²

Slika 1 Aspekti održivog razvoja

Izvor; izrada autora

1 Cifrić, Ivan.: „Socijalna ekologija“. Zagreb: Globus, 1989.str. 32

2 Održivi razvoj turizma: Grupa autora, SVEUČILIŠTE U RIJECI Fakultet za turistički i hotelski menadžment Opatija, 2005., str.15

Slika prikazuje glavna načela održivog razvoja koji se sve češće primjenjuju u praksi većine zemalja kako bi se postigla ravnoteža između ekonomskog rasta, zaštite okoliša i društvene pravednosti, te osigurala održiva budućnost.

Općeprihvaćena i ujedno najpoznatija definicija održivog razvoja je ona iz Brundtlandovog izvješća iz „1987. godine, koji je objavila Svjetska komisija za okoliš i razvoj Ujedinjenih naroda a glasi: Održivi razvoj je razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjih generacija, ne ugrožavajući sposobnost budućih generacija da zadovolje vlastite potrebe.”³

2.2. Određenje menadžmenta održivog razvoja

Veliki rast turizma na globalnoj razini postavio je implementaciju održivosti kao jednu od ključnih stavki turizma i upravljanja destinacijom u cilju očuvanja kulturnih i prirodnih resursa destinacije. Implementacija održivog razvoja u turizam uvelike doprinosi razvoju lokalnih zajednica i pomaže u ostvarivanju dugoročne održivosti turističke industrije.

Razvojem turizma razvila su se i različita promišljanja u vezi sa samim razvojem turizma. Jedno promišljanje vezano je za troškove koji se ulažu u sami razvoj turizma, dok je drugo promišljanje okrenuto zaštiti i očuvanju resursa koji su ključni za njegov razvoj. Osim promišljanja koja se razmatraju glede razvoja turizma, turizam za sobom nosi i utjecaje koji mogu biti pozitivni i negativni. Pozitivni utjecaj je prisutan u društveno-ekonomskom razvoju zemalja, rast međunarodnih kultura i odnosa. Sa druge strane veliki su negativni utjecaji turizma, kao što su uništavanje okoliša, kulture turističkih destinacija, ali i pojave terorizma u poznatim turističkim destinacijama. Razvoj turizma za sobom je donio i pozitivne i negativne strane na različite aspekte održivog razvoja.

---

3 O konceptu održivog razvoja: <https://hrcak.srce.hr/file/234309>, broj 74 zima 2013./ 2014., str. 2

Tablica 1 Pozitivne i negativne strane turizma

Aspekti	Ekonomski	Sociokulturni	Ekološki	Tehnološki
POZITIVNE STRANE	Rast destinacija Ulaganja u daljnji razvoj Međunarodna suradnja Otvaranje radnih mjesta	Prihvaćanje i upoznavanje drugih kultura	Veća ulaganja u zaštitu okoliša Kazne za prekršaje koji štete okolišu	Olakšavanje međunarodnog poslovanja i putovanja Ulaganja u daljnji razvoj tehnologije
NEGATIVNE STRANE	Sezonalnost Velika konkurencija	Gubitak kulturnog identiteta Gubitak tradicionalne vrijednosti	Izgradnja hotela i gubitak zelenih površina Emisija CO2 Proizvodnja otpada	Povećanje online kriminala

Izvor; Izrada autora

U tablici su prikazani ključni pozitivni i negativni utjecaji turizma na četiri glavna aspekta održivog razvoja. Nabrojani aspekti ukazuju na važnost promišljenog upravljanja razvojem turizma kako bi se minimizirale negativne posljedice i postigla ravnoteža između svih aspekata održivog turizma. Ključno za pozitivan doprinos turizma ukupnom razvoju je pažljivo planiranje i upravljanje, s naglaskom na unaprjeđenju kvalitete života lokalnog stanovništva i zaštiti okoliša. Turizam ima značajnu ulogu u postizanju ravnoteže između ekonomskog, sociokulturnog, ekološkog i tehnološkog napretka.

2.3. Održivi razvoj u RH

Republika Hrvatska je zemlja koja je bogata prirodnim ljepotama, kulturnom baštinom, nacionalnim parkovima i parkovima prirode, zaštićenim područjima i razvedenom obalom što iz godine u godinu privlači sve veći broj turista. Zbog razvoja turizma održivi razvoj dobiva na značaju u Hrvatskoj. Zbog velikog broja prirodnih resursa njihovo očuvanje je ključno za dugoročnu održivost turizma.

Prva strategija održivog razvoja Republike Hrvatska usvojena je 20. veljače 2009. godine u Hrvatskom saboru. Strategija je pisana za desetogodišnje razdoblje u kojoj je analizirano sadašnje stanje gospodarstva, okoliša i socijalnog stanja i na temelju sadašnjeg stanja se utvrđuju smjernice dugoročnog djelovanje u budućnosti. “Strategija sadrži temeljna načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta u promišljanju dugoročne preobrazbe prema održivom razvitku Republike Hrvatske. U Strategiji je identificirano osam ključnih izazova na kojima Hrvatska mora raditi radi postizanja održivog razvitka:

1. poticaj rasta broja stanovnika RH;
2. okoliš i prirodna dobra;
3. usmjeravanje na održivu proizvodnju i potrošnju;
4. ostvarivanje socijalne kohezije i pravde;
5. postizanje energetske neovisnosti i rasta učinkovitosti korištenja energije;
6. jačanje javnog zdravstva;
7. povezivanje RH;
8. zaštita Jadranskog mora, priobalja i otoka.“⁴

Hrvatska sve više ulaže u obnovljive izvore energije, teži ka smanjivanju emisije stakleničkih plinova te očuvanje baštine i bioraznolikosti. Osim izazova koji su definirani strategijom i nad njihovom provedbom rade izvršne vlasti u Hrvatskoj postoje mnogobrojne inicijative koje potiču građane da se osvijeste i shvate važnost održivog razvoja i smanjenja otpada te da se prihvate ekološki osviještene prakse.

Općenito, održivi razvoj u Hrvatskoj zahtijeva višesektorski pristup koji uključuje vladu, poduzeća, civilno društvo i lokalne zajednice koji rade zajedno kako bi uravnotežili gospodarski rast sa zaštitom okoliša i društvenom jednakosti. Dajući prioritet održivosti u svim sektorima, Hrvatska može izgraditi otpornu i prosperitetnu budućnost za svoje građane, istovremeno čuvajući svoju prirodnu i kulturnu baštinu.

---

⁴ <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-klimatske-aktivnosti-1879/strategije-planovi-i-programi-1915/strategija-odrzivog-razvitka-republike-hrvatske/1916> (20.03.2024.)

3. TEMELJNO ODREĐENJE RESURSA I ATRAKCIJA

Kada govorimo o resursima u turizmu važno je razumjeti da su prirodni resursi ograničeni i da je za održivost turizma najvažnija njihova učinkovita valorizacija. Resursi se prema nastanku dijele u dvije osnovne skupine;

- Prirodni; pejzažni, klimatski, biogeografski, geomorfološki
- Društveni ; manifestacijski, kulturno-povijesni, etnosocijalni, umjetnički.

Istodobno iskorištavanje prirodnih i društvenih resursa služi za zadovoljavanje potreba i očekivanja turista. „Turistički resursi definiraju se kao sva sredstva koja se mogu privesti nekoj korisnoj svrsi u turizmu, pri čemu ti resursi moraju imati visok stupanj privlačnosti kako bi svojim karakteristikama privukli određeni segment turističke potražnje.“⁵

Turističke atrakcije nastaju valoriziranjem turističkih resursa, i one su glavni resurs turizma. Atraktivnost destinacije ovisi o broju turističkih atrakcija i razlog su posjeta destinaciji.” Turističke atrakcije su temeljni turistički resursi svake turističke destinacije, koji određuju i uvjetuju njezinu turističku ponudu te razvoj turizma uopće. Njihova bit određena je turističkim potrebama, motivima i aktivnostima. Sve turističke atrakcije snažno su prostorno obilježene, bez obzira da li su same dio prostora ili je njihova pojavnost strogo prostorno određena.”⁶

Za stvaranje inovativnog i kvalitetnog turističkog proizvoda važna je kvalitetna valorizacija turističkih atrakcija. Važno je na suvremeni način kombinirati i ulagati u tehnologiju, inovacije, osobnu angažiranost djelatnika u turizmu, sve u svrhu zadovoljavanja različitih potreba i želja turista.

„Bit turističkih atrakcija određena je ekonomikom turizma, prema kojoj svaka turistička usluga sadrži tri obvezne grupe činitelja ponude uključujući turističke atrakcije u destinaciji, komunikativne činitelje ponude iskazane kroz prometne uvjete za pristup destinaciji te receptivne činitelje ponude koji uključuju smještaj i prehranu u destinaciji.“⁷

U daljnjem tekstu detaljnije je opisana resursna i atrakcijska osnova te karakteristike destinacijskog proizvoda.

---

5 Čavlek i Prebežac, Turizam – ekonomske osnove i organizacijski sustav, 125.

6 Čavlek i Prebežac, Turizam – ekonomske osnove i organizacijski sustav, 126.

7 Kulturna baština u turističkoj destinaciji: vrednovanje i održivi menadžment; Tamara Florčić, Barbara Florčić, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli Općina Medulin, 2019., str. 2,

3.1. Određenje resursne osnove

Za razvoj turističke ponude, privlačenje turista, izgradnje atrakcija, stvaranje turističke privlačnosti i konkurentnost destinacije ključni su resursi. Resursi su osnova pojedinog područja koji služe kao temelji za izgradnju uspješne turističke destinacije.

Za sve navedeno napisana je definicija u Riječniku turizma koja glasi; „Turistički resursi su prirodna ili antropogena dobra koja se mogu gospodarski iskoristiti. Dio su cjeline razvoja određenog geografskog područja, a bogatstvo resursima komparativna je prednost u turističkom i gospodarskom razvoju. Cjelokupna ponuda u turizmu temelji se na atraktivnim svojstvima resursa kojima raspolaže.“⁸

Resursna osnova dijeli se na: temeljne, izravne i neizravne turističke resurse.⁹ Temeljni resursi zapravo predstavljaju turističko atrakcijsku osnovu. Temeljni resursi su vezani za određenu destinaciju i nemoguće ih mijenjati. U temeljne resurse stoga ubrajamo: prirodne ljepote destinacije, klima, kultura, arhitektura, tradicija i povijest nekog mjesta.

Za stvaranje kvalitetne turističke ponude važno je nadograditi temeljne resurse, odnosno upotrijebiti ih turističko-ugostiteljskim objektima, turističkim agencijama, turističko informativnim centrima, raznim edukacijama i radionicama lokalnog stanovništva, te sa svim navedenim izravnim turističkim resursima dovesti resursnu osnovu i ponudu na višu razinu.

Različitim neizravnim aktivnostima uvelike se utječe na razvoj i atraktivnost destinacije. Važno je na isparavan način valorizirati, ali i voditi brigu o očuvanju temeljnih resursa destinacije, npr. očuvanje okoliša, izgradnja prometnica.

Važno je da turističke destinacije prepoznaju svoje resurse, njihov potencijal i vrijednost te na adekvatan način valorizirati, održavati, promovirati i unaprijediti resurse. Ključ uspjeha turističke destinacije, i ostvarivanja ekonomskih, ekoloških i drugih koristi u cilju postizanja i održavanja dugoročne konkurentnosti na turističkom tržištu, je kvalitetno upravljanje turističkim resursima.

Resursi čine razliku između pojedinih destinacija, a kvalitetni i jedinstveni resursi privlače i produljuju boravak turista u destinaciji.

---

8 Vukonić, B., Čavlek, N. (ur.), Riječnik turizma, Zagreb: Masmedia, 2001.

9 Čorluka, Organizacija turizma, 41

3.2. Definiranje atrakcijske osnove

Turističke atrakcije su glavni motiv posjeta destinacije. Svaki turist prilikom odabira destinacije, istražuje atrakcije koja određena destinacija nudi. Podjela atrakcija svodi se na potencijalne atrakcije i realne turističke atrakcije.

Valorizirane atrakcije, koje su turistima dostupne i obogaćuju njihov doživljaj destinacije spadaju i realne atrakcije, i gosti ih mogu koristiti kao gotov proizvod ili usluge. Potencijalne atrakcije su sve one koje je potrebno dodatno valorizirati kako bi postale turistički proizvod ili usluga. „Potencijalne i realne turističke atrakcije su one zbog kojih turisti odlučuju posjetiti neku destinaciju ili lokalitet. Temelje se na pretpostavci da se bez njih na nekom lokalitetu turizam ne bi zapravo mogao ni razviti. Upravo ove turističke resurse možemo definirati kao temeljnim i najznačajnijim faktorom turističke ponude.”¹⁰

Svaka atrakcija ima svoj posebni značaj za destinaciju, ali i ulogu u daljnjem razvoju i promociji destinacije. Turistička privlačnost odnosi se na temeljne elemente ili značajke koje privlače ljude na određeno odredište, bilo da se radi o turističkom žarištu, rekreacijskom mjestu ili događaju. Obuhvaća jedinstvene kvalitete, pogodnosti i doživljaje koji čine mjesto privlačnim i poželjnim posjetiteljima. U daljnjem tekstu nabrojano se neke od komponenti koje pridonose izgradnji atrakcijske osnove i privlačnosti:

- Prirodne ljepote: spektakularni krajolici, netaknute plaže, bujne šume i druga prirodna čuda često su značajne atrakcije. Ljude privlače odredišta s prekrasnim krajolikom, raznolikim ekosustavima i mogućnostima za rekreaciju na otvorenom, poput planinarenja, promatranja divljih životinja ili vodenih sportova.
- Kulturna baština: povijesna mjesta, spomenici, muzeji i kulturni događaji prikazuju bogatu povijest, tradiciju i umjetničku baštinu destinacije. Posjetitelji su često zaintrigirani mogućnošću da istraže drevne ruševine, upoznaju lokalne običaje, prisustvuju festivalima ili dožive tradicionalne predstave.
- Rekreacijske aktivnosti: odredišta koja nude širok raspon rekreacijskih aktivnosti zadovoljavaju različite interese i sklonosti. Bilo da se radi o skijanju u planinama, ronjenju u koraljnim grebenima ili uživanju u tematskim parkovima i pustolovnim

---

10 Kušen, E. (2002.) Turistička atrakcijska osnova, Zagreb, str.18

sportovima, mogućnosti rekreacije igraju ključnu ulogu u privlačenju posjetitelja željnih uzbuđenja i slobodnog vremena.

- Ugostiteljstvo i usluge: kvalitetne opcije smještaja, ugostiteljski objekti, usluge prijevoza i sadržaji kao što su trgovački centri, toplice i mjesta za zabavu pridonose ukupnoj privlačnosti odredišta. Posjetitelji cijene praktičnost, udobnost i pristupačnost pri planiranju svojih putovanja.
- Događaji i festivali: posebni događaji, festivali i kulturne proslave stvaraju nezaboravna iskustva i privlače posjetitelje koji traže jedinstvene i impresivne aktivnosti. Bilo da se radi o glazbenom festivalu, sajmu hrane ili blagdanskim povorcima, događaji dodaju živost i uzbuđenje bazi atrakcija odredišta.
- Ekoturizam i održivost: putnike sve više privlače odredišta koja daju prioritet održivosti, očuvanju i odgovornoj turističkoj praksi. Inicijative za ekoturizam, ekološki prihvatljiv smještaj i iskustva u prirodi privlače posjetitelje koji traže autentična i ekološki osviještena iskustva putovanja.
- Jedinstvene prodajne točke: svaka destinacija ima svoje karakteristične značajke i prodajne točke koje je izdvajaju od drugih. Bilo da se radi o poznatoj znamenitosti, poznatoj kulinarskoj sceni ili nišnoj kulturnoj ili rekreacijskoj aktivnosti, isticanje ovih jedinstvenih aspekata pomaže u definiranju baze privlačnosti i privlačenju specifičnih tržišnih segmenata.

Atrakcijska osnova destinacije obuhvaća kombinaciju prirodnih, kulturnih, rekreacijskih i ugostiteljskih čimbenika koji zajedno pridonose njezinoj privlačnosti i konkurentnosti u turističkoj industriji. Učinkovito prepoznavanje i promicanje ovih ključnih elemenata može pomoći u povećanju atraktivnosti destinacije i zadovoljstva posjetitelja.

3.3. Karakteristike destinacijskog proizvoda

Destinacijski proizvod odnosi se na cjelokupno iskustvo koje destinacija nudi posjetiteljima. Obuhvaća širok raspon karakteristika koje zajedno oblikuju privlačnost i atraktivnost destinacije. Destinacijski proizvod ima karakter usluge, on je svojim korisnicima neopipljiv.

Prilikom oblikovanja, plasiranja, razvijanja i oglašavanja destinacijskog proizvoda potrebno je prije svega analizirati sve sastavnice samog proizvoda. Tom analizom treba obuhvatiti; “identifikaciju realnih sastavnica turističkog proizvoda, procjenu sastavnica turističkog proizvoda, ocjenu mogućnosti komercijalizacije pojedinih sastavnica proizvoda, stavove menadžmenta o sudjelovanju pojedinih sastavnica u turističkom proizvodu, obzirom na njihovu privlačnost i ograničenja u valorizaciji, izbor sastavnica turističkoga proizvoda koja na tržištu najbolje konkuriraju i izražavaju identitet ponude kao brend destinacije.”¹¹

Struktura turističkog destinacijskog proizvoda sastoji se od; posebnosti destinacije, događanja u destinaciji, receptivne mogućnosti, kulture, resursa koji grade prirodnu privlačnost. Prema modelu Alaistara M. Morrison-a iz 2012. godine navodi da su komponente destinacijskog proizvoda ljudi, programi, paketi i fizički proizvod.

Dostupnost putem mreža zračnog, cestovnog i pomorskog prometa, kao i kvaliteta infrastrukture kao što su zračne luke, ceste, javni prijevoz i turistički objekti, igraju ključnu ulogu u privlačenju posjetitelja i osiguravanju besprijekornog iskustva putovanja i predstavljaju fizički proizvod u Morrison-ovom modelu.

Kvaliteta gostoprimstva od strane domicilnog stanovništva je ključna za razvoj proizvoda. Važno je uključiti domicilno stanovništvo, koje u modelu označava komponentu ljudi, u potrebe i želje destinacije da kreiraju svoje turističke pakete sukladno željama turista, ali bez narušavanja kulture, mira i navika domicilnog stanovništva.

Osim paketa veliku atraktivnost turisti vide u programima turističkih destinacija u koje se ubrajaju festivali, različite manifestacije, događaji koji potpomažu u promoviranju i razvoju destinacijskog proizvoda.

---

11 D.Magaš, K.Vodeb i Z.Zadel, Menadžment turističke organizacije i destinacije, 33

4. KOMPARATIVNE PREDNOSTI DESTINACIJE OPATIJA

Komparativne prednosti odnose se na snage ili prednosti koje zemlja, regija ili destinacija posjeduje u odnosu na druge. omogućujući joj da nudi drugačije, bolje, jedinstvene proizvode i usluge u odnosu na konkurenciju. Te se prednosti temelje na čimbenicima kao što su prirodni resursi, radne vještine, tehnologija, infrastruktura, razvedenost obale, klimatski uvjeti, kulturna i povijesna baština.

Općenito, prepoznavanje i iskorištavanje komparativnih prednosti ključno je za zemlje, regije i destinacije kako bi ostale konkurentne na globalnom tržištu. Usredotočujući se na svoje snage i ulažući u područja prednosti, mogu povećati produktivnost, potaknuti gospodarski rast i stvoriti održive konkurentske prednosti.

Kada govorimo komparativnim prednostima grada Opatije, koja je važno turističko središte Primorsko-goranske županije, važno je spomenuti: položaj grada i infrastrukturu, klimu, očuvani okoliš te bogatu kulturnu i povijesnu baštinu grada.

Opatija se nalazi na sjeveroistočnoj obali Jadranskog mora, u Primorsko-goranskoj županiji Hrvatske. U nastavku je enavedeno nekoliko pojedinosti o lokaciji i prometnoj poveznosti grada:

- Zemljopisni položaj: Opatija se nalazi u zapadnom dijelu Hrvatske, u regiji poznatoj kao Istra-Kvarner. Nalazi se u podnožju planinskog lanca Učke, s pogledom na Jadransko more.
- Blizina većih gradova: Opatija je udaljena otprilike 13 kilometara sjeverozapadno od Rijeke, najvećeg grada u regiji. Rijeka je glavno prometno čvorište i lako je dostupna cestom iz Opatije.
- Udaljenost od međunarodnih granica: Opatija se nalazi relativno blizu granica susjednih zemalja. Od granice sa Slovenijom na sjeverozapadu udaljen je oko 20 kilometara, a od granice s Italijom na zapadu oko 100 kilometara.

- Cestovna dostupnost: Opatija je cestovno dobro povezana, au blizini prolazi autocesta. Izgradnja autocesta omogućila je jednostavan pristup drugim dijelovima Hrvatske, uključujući gradove Rijeku, Zagreb i Split, kao i susjedne zemlje poput Slovenije i Italije.
- Pristup zrakoplovom: Najbliža veća zračna luka Opatiji je Zračna luka Rijeka, udaljena oko 40 kilometara. Ova zračna luka nudi domaće i međunarodne letove, povezujući Opatiju s odredištima diljem Europe i šire.

Općenito, položaj Opatije na jadranskoj obali, smješten između mora i planina, nudi slikovito okruženje i jednostavan pristup obližnjim gradovima, atrakcijama i prometnim mrežama, što je čini popularnim odredištem za turiste koji posjećuju regiju.

4.1. Klima

Klima grada Opatije je umjerena mediteranska klima koju karakteriziraju blage zime i sunčana i vruća ljeta. Opatija ima blage zime s relativno niskim temperaturama. Prosječna temperatura tijekom zimskih mjeseci, od prosinca do veljače, kreće se od oko 5°C do 10°C. Snijeg je u Opatiji rijedak, iako ga povremeno može pasti u okolnim planinama. Ljeta u Opatiji su topla i sunčana, što je čini idealnim odredištem za kupališni turizam i aktivnosti na otvorenom. Prosječna temperatura tijekom ljetnih mjeseci, od lipnja do kolovoza, kreće se od oko 22°C do 28°C. Međutim, zbog promjene i temperaturama i pojavom globalnog zatopljenja sve su češće temperature iznad 30°C tijekom toplinskih valova.

Opatija ima umjerenu količinu oborina tijekom cijele godine, s nešto većom količinom oborina tijekom proljetnih i jesenskih mjeseci. Najkišniji mjeseci su obično listopad i studeni, dok su najsušniji mjeseci srpanj i kolovoz. Pljuskovi su česti, ali obično kratkotrajni, a regija ima mnogo sunčanih dana tijekom cijele godine.

Jadransko more koje okružuje Opatiju te ga karakteriziraju relativno tople temperature tijekom ljetnih mjeseci, što ga čini pogodnim za kupanje i vodene sportove. Temperature mora ljeti se obično kreću od oko 22°C do 25°C. U mjesecima van sezone prosječna temperatura mora iznosi ugodnih 18 °C što ga čini pogodnim i primamljivim za

razvoj lječilišnog turizma. Zahvaljujući ugodnim temperaturama mora kupališna sezona u Opatiji započinje u lipnju i traje do kraja rujna.

Opatija ima mikroklimu na koju utječu obalni položaj i blizina planinskog masiva Učke. Planine pružaju zaklon od hladnih vjetrova i pomažu regulirati temperature, stvarajući ugodno okruženje za posjetitelje.

Općenito, mediteranska klima s blagim zimama, toplim ljetima i umjerenom količinom oborina čini Opatiju atraktivnim odredištem za turiste željne ugodnih vremenskih prilika tijekom cijele godine. Bilo da posjetitelji istražuju povijesne znamenitosti, opuštaju se na plaži ili uživaju u aktivnostima na otvorenom, opatijska klima pruža privlačnu pozadinu za nezaboravno iskustvo odmora.

4.2. Očuvani okoliš

Opatija se ponosi svojim očuvanim okolišem koji je ključni čimbenik u privlačenju posjetitelja željnih prirodnih ljepota, tišine i mogućnosti rekreacije u prirodi. Nekih aspekata očuvanog okoliša u Opatiji su; obalni krajolici, zaštićena prirodna područja, zelene površine i parkovi, ekološke inicijative te ekološko obrazovanje i svijest.

Opatija je poznata po svojim zadivljujućim obalnim krajolicima, koje karakterizira kristalno čisto more, slikovite plaže i stjenovite litice. Ova netaknuta obalna područja pružaju staništa za raznolik morski život i nude mogućnosti za plivanje, ronjenje i druge aktivnosti na vodi.

Opatija se nalazi u blizini Parka prirode Učka, zaštićenog područja poznatog po bogatoj biološkoj raznolikosti i slikovitim krajolicima. Park obuhvaća surove planine, guste šume i vijugave pješačke staze, pružajući posjetiteljima prilike za avanture na otvorenom i susrete s divljim životinjama.

Važno je napomenuti i parkove koje turistima nude poseban doživljaj. Lokalno stanovništvo zajedno sa vlasti grada drže do toga da parkovi budu dobro održavani te da se brine o zelenim površinama koje doprinose očuvanom okolišu. Park Angiolina, sa svojom bujnom vegetacijom, ukrasnim vrtovima i povijesnim znamenitostima, popularno je odredište za ležerne šetnje i opuštanje.

Lokalna vlast i zajednica u Opatiji predani su očuvanju okoliša i održivoj praksi. Ulažu se napori da se onečišćenje svede na najmanju moguću mjeru, očuvaju prirodna staništa i promiču ekološki prihvatljive turističke aktivnosti. Inicijative poput čišćenja plaža, programa gospodarenja otpadom i energetski učinkovite infrastrukture doprinose očuvanju okoliša Opatije.

Očuvani okoliš Opatije nije ograničen na njene prirodne krajolike, već uključuje i napore za zaštitu kulturne baštine. Povijesne znamenitosti, arhitektonsko blago i kulturna mjesta pažljivo se održavaju kako bi se osigurala njihova dugovječnost i značaj za buduće generacije.

Grad Opatija promiče ekološko obrazovanje i svijest među stanovnicima i posjetiteljima. Edukativni programi, interpretativna signalizacija i eko-turističke inicijative podižu svijest o važnosti očuvanja okoliša i potiču odgovorno ponašanje.

Općenito, očuvani okoliš Opatije, karakteriziran obalnom ljepotom, zaštićenim prirodnim područjima, zelenim površinama, ekološkim inicijativama i očuvanjem kulturne baštine, unapređuje kvalitetu života stanovnika i pruža dobrodošlicu i održivu destinaciju u kojoj posjetitelji mogu uživati.

4.3. Povijesna i kulturna baština

Opatija se može pohvaliti bogatom kulturnom i povijesnom baštinom koja odražava njezinu prošlost kao mondano ljetovalište omiljeno od strane europske aristokracije. Također Opatija je na glasu kao popularno odredište za lječilišni turizam.

Villa Angiolina je izgrađena sredinom 19. stoljeća. Villa Angiolina jedna je od najpoznatijih opatijskih znamenitosti i simbol njezine bogate povijesti. Izvorno privatna vila, kasnije je služila kao sastajalište europskih aristokrata i intelektualaca. Danas je u Villi Angiolini Hrvatski muzej turizma koji prikazuje turističku povijest i kulturnu baštinu grada.

Crkva sv. Jakova, smještena u središtu Opatije, arhitektonski je biser koji datira iz 15. stoljeća. Njegovo elegantno pročelje i ukrašena unutrašnjost imaju barokne i gotičke elemente, što ga čini značajnim vjerskim i kulturnim mjestom u gradu.

Austrougarska arhitektura lako je prepoznatljiva u Opatiji i njenim građevinama. Opatija je poznata po svojoj elegantnoj arhitekturi koju karakteriziraju velebnе vile, palače i hoteli izgrađeni tijekom austrougarskog razdoblja u 19. i ranom 20. stoljeću. Ovi

arhitektonski dragulji predstavljaju mješavinu stilova, uključujući secesiju, neoklasiku i Belle Époque, te pridonose šarmu i kulturnom identitetu grada.

Hrvatska staza slavnih našla je svoje mjesto u Opatiji. Hrvatska staza slavnih, šetnica okićena zvijezdama u čast istaknutih osoba iz hrvatskog kulturnog, umjetničkog i znanstvenog života. Po uzoru na Stazu slavnih u Hollywoodu, ova posveta slavi postignuća pojedinaca koji su dali značajan doprinos hrvatskoj kulturi i društvu.

Kulturna događanja i festivali prisutni su tijekom cijele godine. Opatija je domaćin niza kulturnih događanja, festivala, koncerata i izložbi koje prikazuju svoju živopisnu umjetničku i zabavnu scenu. Ističu se Opatijski karneval, Liburnia Film Festival i Opatija Open Air Festival koji privlače posjetitelje iz bliže i dalje okoline.

Osim vile Angioline i crkve sv. Jakova, Opatija je dom i drugih povijesnih znamenitosti i spomenika koji odražavaju njezinu prošlost kao mondano ljetovalište. To uključuje, među ostalima, fontanu Heliosa i Selene, kip Djevice s galebom i Švicarsku kuću.

Sve u svemu, opatijska kulturno-povijesna baština, koju karakteriziraju arhitektonske znamenitosti, kulturne institucije, događanja i spomenici, obogaćuje iskustvo posjetitelja i pruža uvid u fascinantnu prošlost grada kao poznatog odredišta za razonodu, kulturu i opuštanje.

5. ANALIZA TURISTIČKOG TRŽIŠTA OPATIJE

Tržišta postoje od samog nastanka potrebe za razmjenom različitih dobara. Tržište je mjesto gdje se sureću proizvođači i potrošači kako bi razmijenili odnosno prodali ili kupili različita dobra po određenim cijenama. "Prema najkraćoj definiciji tržište je mjesto gdje se susreću ponuda i potražnja."¹² Tržište možemo podijeliti na tržište proizvoda i tržište usluga.

Razvojem tržišta, gospodarstava, ali i samog turizma, stvorila se potreba za putovanjima i razvojem turističkog tržišta. Turističko tržište zauzima mali postotak u sveukupnom tržištu. "Razlikuju se dvije vrste turističkih tržišta ; turističko tržište na kojem se nalazi veća koncentracija turističke potražnje, naziva se emitivno turističko tržište, a onaj dio tržišta na kojem se nalazi koncentrirana turistička ponuda, naziva se receptivno turističko tržište."¹³

Kako svako tržište ima svoje dodatne podjele također ima i turističko tržište, ono se također dijeli na tržište roba i usluga. "Na tržištu roba, proizvođač šalje robu maloprodajnoj mreži, tj. kupcima te robe, dakle roba putuje svojim potrošačima, što znači da mjesto proizvodnje robe i prodaje nije identično. Na turističkom tržištu, koje je tržište usluga, situacija je obrnuta, tj. kupac – turist putuje u mjesto turističke ponude i tek tada počinje proces kupoprodaje. Na turističkom tržištu sve se događa „na licu mjesta“, turistička usluga „čeka“ kupca, koji mora doputovati da bi konzumirao tu uslugu i nakon toga platiti dobiveno. Dakle, i kupac i novac „putuju“ k turističkoj ponudi."¹⁴

Hrvatska koja je poznata turistička destinacija spada u receptivna tržišta. Velik broj turista dolazi u Hrvatsku gdje se susreću sa raznolikom ponudom proizvoda i usluga. Kako bi neka destinacijala postala receptivna destinacija mora zadovoljiti određene faktore kojima teže turisti. Osnovni elementi destinacije su; infrastruktura, smještajni kapaciteti, atraktivnost destinacije, sigurnost destinacije, ugostiteljski objekti, kvaliteta usluge, kvaliteta proizvoda, cijena, dostupnost informacija i marketing destinacije.

Kao što je već ranije spomenuto, Opatija predstavlja važno turističko središte u Hrvatskoj. Za Opatiju također možemo reći da je receptivna destinacija, koja tijekom cijele

---

12 Samuelson, Paul A. 2010. Economics. William D. Nordhaus 19 izdanje., 26.

13 Galičić i Laškarin, Principi i praksa hotelijerstva, 11

14 Galičić i Laškarin, Principi i praksa hotelijerstva, 12

godine broji velik broj turista. U daljnjem dijelu rada detaljnije je razrađena turistička potražnja i ponuda grada Opatije.

5.1. Analiza turističke potražnje

Opatija je grad koji se naziva biserom jadrana. Poznato je turističko odredište sa najdužom tradicijom u hrvatskom turizmu. Razvoj turizma u Opatiji je započeo davne 1844.godine izgradnjom vile Angoline. Zbog razvoja turizma i trenda putovanja Opatija je iz godine u godinu privlačila sve veći broj turista. Danas se Opatija smatra elitnom destinacijom koju turisti posjećuju kroz cijelu godinu zbog povoljne klime. U daljnjem dijelu rada prikazani su podaci dolazaka domaćih i stranih turista.

Tablica 2 Broj dolazaka domaćih i stranih turista u Opatiju u razdoblju od 2019. do 2023.godine

Godina	Domaći	Strani	Ukupno
2019	64.878	357.723	422.601
2020	43.612	91.679	135.291
2021	71.569	166.025	237.594
2022	80.048	267.666	347.714
2023	81.384	303.390	384.774

Izvor; izrada autora prema podacima web stranice TZ grada Opatije, <https://www.visitopatija.com/tz-opatija/programi-rada-i-izvjesca-c286> (02.04.2024.)

Rekordna turistička godina za Hrvatsku bila je 2019.godina. Iz tablice je jasno vidljivo kako je i za Opatiju 2019.-ta godina bila najuspješnija do sada. Očekivano je da je više stranih turista, nego domaćih. Rekordna godina pokazuje zavidne brojke dolazaka turista u Opatiju koje doprinose ekonomskim prosperitetima grada. U 2020.-oj godini uslijedio je, šok koji je na par mjeseci stopirao čitav svijet, pojava pandemije COVID 19. Najmanje ostvareni broj dolazaka upravo je bio 2020.-te godine, zbog nemogućnosti putovanja u druge zemlje. Osim loših strana koje je za sobom donijela, kao malu pozitivnu stranu može se izdvojiti kako su domaću turisti više putovali unutar granica i istraživali ljepote lijepe naše. Završetak pandemije i povratak turizma i putovanja u normalu ponovno

doprinosi porastu broja dolazaka i domaćih i stranih turista. trend rasta broja dolazaka nastavlja se u 2022.i 2023.godini. Prema vidljivim podacima iz tablice očekuje se trend rasta broja dolazaka i u narednoj godini.

U tablici 3 navedeni su podaci broja ostvarenih noćenja od strane domaćih i stranih turista.

Tablica 3 Broj ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista u Opatiji u razdoblju od 2019. do 2023.godine

Godina	Domaći	Strani	Ukupno
2019	149.148	1.128.062	1.277.210
2020	106.780	383.638	490.418
2021	158.715	689.795	848.510
2022	171.832	1.001.175	1.173.007
2023	168.563	1.034.576	1.203.139

Izvor; izrada autora prema podacima web stranice TZ grada Opatije, <https://www.visitopatija.com/tz-opatija/programi-rada-i-izvjesca-c286> (02.04.2024.)

Najveći broj noćenja od strane stranih turista u Opatiji ostvaren je 2019.-te godine, dok su domaći turisti najveći broj noćenja ostvarili u 2023.-oj godini. Najznačajniji pad ostvarenih broja noćenja dogodio se 2020.-te godine uzrokovan pandemijom COVID-a. Broj noćenja od strane domaćih turista bilježi značajan pad u 2023.-oj godini u odnosu na predhodnu. Broj ostvarenih noćenja stranih turista je u trendu rasta u svakoj narednoj godini nakon 2020.-te godine.

Prosječni broj dana boravka turista u Opatiji u razdoblju od 2019. do 2023. godine prikazan je u tablici 4. Domaći turisti su najveći prosjek dana boravka ostvarili 2020.-te godine, dok najveći prosjek dana boravka strain turisti su ostvarili 2020. i 2021.godine. u tablici je vidljivo kako se iz godine u godinu smanjuje prosječni broj dana boravka i domaćih i stranih turista.

Tablica 4 Prosječni broj dana boravka turista u Opatiji u razdoblju od 2019. do 2023.godine

Godina	Domaći	Strani
2019	2,3	3,2
2020	2,4	4,2
2021	2,2	4,2
2022	2,1	3,7
2023	2,1	3,4

Izvor; izrada autora prema podacima web stranice TZ grada Opatije, <https://www.visitopatija.com/tz-opatija/programi-rada-i-izvjesca-c286> (02.04.2024.)

Važno je prikazati odnos rezidenata i turista, a taj odnos izražavamo indeksom iritacije. Indeks iritacije pokazuje rizike koji mogu ugroziti budući razvoj destinacije, ali i dovesti do zasićenja te u konačnici smanjenja broja dolazaka u destinaciju. Hrvatska je u fazi prkeomjernog preopterećenja destinacije, a u tablici 5 su prikazani indeksi iritacije grada Opatije.

Tablica 5 Indeks iritacije dolaska domaćih i stranih turista u razdoblju od 2019. do 2023.godine

Godina	Indeks iritacije
2019	36,25
2020	11,60
2021	22,37
2022	32,74
2023	36,23

Izvor; izrada autora prema podacima web stranice TZ grada Opatije, <https://www.visitopatija.com/tz-opatija/programi-rada-i-izvjesca-c286> (02.04.2024.)

Vidljivo je kako je indeks iritacije malo padao, pa ponovno rastao, a u 2023. godini je bio skoro isti onome iz 2019.-te godine. Opatija je destinacija koja iz godine u godinu broji sve veći broj turista koji dolaze zbog rekreacije, zabave, kongresa, manifestacija, uživanja, gastronomije, ali i kulturne i povijesne baštine. Zbog velike konkurencije na tržištu Opatija se mora suočiti sa izazovima koja za sobom donosi novo moderno tržište i nove generacije turista. Opatija se mora posvetiti stvaranju dodatne vrijednosti

postojećoj potražnji i ponudi kako bi se prilagodila novim očekivanjima tržišta. Novim elitnim turizmom Opatija pokušava smanjiti indeks iritacije.

5.2. Analiza turističke ponude

Turistička ponuda grada Opatije uključuje analizu asortimana proizvoda, usluga i doživljaja dostupnih posjetiteljima. ” Za turističku ponudu može se reći da je to onaj dio tržišta, koji se javlja kao ponuđač roba i usluga turističkoj potražnji, odnosno, to je ona količina roba i usluga koja se nudi po određenim cijenama radi zadovoljavanja potreba turističke potražnje.”¹⁵ Za kreiranje uspješne turističke ponude destinacije potrebni su adekvatni smještajni kapaciteti, ugostiteljske usluge i objekti, putničke agencije, sigurnost, političko stanje destinacije, okoliš destinacije, kulturno-povijesna baština, sve navedeno čini segmente uspješne i kvalitetne turističke ponude destinacije.

Opatija sa stoljetnom tradicijom u turizmu, može se pohvaliti raznolikom turističkom ponudom. Turistička ponuda Opatije sastoji se od različitih oblika smještajnih kapaciteta, lječilišnih usluga, kulinarskih doživljaja, rekreacijskih aktivnosti, kulturnim događanjima, kulturnom baštinom i još mnogo čim.

Opatija nudi raznoliku ponudu smještaja, uključujući luksuzne hotele, butik pansione, odmarališta i smještaj za odmor. Posjetitelji mogu birati između raznih smještaja koji odgovaraju njihovim željama i proračunima, bilo da traže vrhunske sadržaje, personaliziranu uslugu ili intimnije okruženje. U nastavku je tablica, u kojoj su prikazani hotelski smještaji, zastupljenost smještajnih kapaciteta.

---

15 Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac i D., Kesar, O., Turizam: Ekonomske osnove i organizacijski sustav, 453.

Tablica 6 Broj postelja po kategoriji hotela u Opatiji

HOTELSKI SMJEŠTAJ	BROJ POSTELJA
5*	864
4*	3.514
3*	631
Pansion	18
Lječilište	110
Ukupno;	5.137

Izvor; izrada autora prema podacima web stranice TZ grada Opatije, <https://www.visitopatija.com/tz-opatija/programi-rada-i-izvjesca-c286> (03.04.2024.)

Opatija je poznata po svojoj zdravstvenoj i wellness ponudi, uključujući spa sadržaje, terapijske tretmane i wellness programe. Posjetitelji se mogu prepustiti masažama, hidroterapiji, aromaterapiji i drugim tretmanima koji potiču opuštanje, pomlađivanje i opću dobrobit.

Također važno je napomenuti kako Opatija može pohvaliti bogatom kulturnom baštinom, s povijesnim znamenitostima, arhitektonskim blagom i kulturnim institucijama koje prikazuju njezinu povijest i baštinu. Posjetitelji mogu istražiti atrakcije kao što su Villa Angiolina, crkva sv. Jakova i Hrvatski muzej turizma kako bi saznali više o prošlosti i kulturnom značaju grada.

Niz rekreacijskih aktivnosti pridonose raznolikoj turističkoj ponudi, prema različitim interesima i sklonostima. Posjetitelji mogu uživati u kupanju, sunčanju i vodenim sportovima duž jadranske obale, kao i u pješaćenju, biciklizmu i šetnjama prirodom u obližnjem Parku prirode Učka. Osim toga, u gradu se nalaze teniski tereni, golf tereni i drugi sportski sadržaji za aktivne putnike.

Opatijska kulinarska scena predstavlja okuse jadranske obale, s restoranima, kafićima i restoranima koji nude svježe plodove mora, mediteransku kuhinju i istarske specijalitete. Posjetitelji mogu kušati lokalna jela, vina i delicije dok objeduju u okruženju obale ili na šarmantnim starogradskim trgovima.

Tijekom cijele godine grad je domaćin niza kulturnih događanja, festivala, koncerata i predstava koje obogaćuju iskustvo posjetitelja. Istaknuti događaji uključuju Opatijski

karneval, Liburnia Film Festival i Opatija Open Air Festival, koji prikazuju živahnu gradsku umjetničku i zabavnu scenu.

Kako Opatija glasi za elitnu destinaciju, nudi mogućnosti za kupovinu i traženje suvenira, s buticima, galerijama i tržnicama koje prodaju razne lokalne proizvode, rukotvorine i darove. Posjetitelji mogu kupiti ručno rađenu keramiku, tekstil, nakit i druge unikatne predmete za uspomenu na vrijeme provedeno u Opatiji.

6. ANALIZA TURISTIČKO - RESURSNE OSNOVE DESTINACIJE

Turistički resursi i atrakcije zajedno čine turističko resursnu osnovu destinacije. Valoriziranjem turističkih resursa oni postaju turističke atrakcije i pomažu u daljnjem razvoju i brežiranju destinacije. „Atrakcije određene destinacije, kako bi dobile epitet turističke, moraju zadovoljavati tri osnovna kriterija, a to su: postojanje zanimanja turista, postojanje turističkog resursa i postojanje distinktivne vrijednosti resursa radi koje turistički resurs motivira turiste na posjet destinaciji.“¹⁶

Opatija svoju konkurentnost gradi na velikom broju prirodnih resursa i na temelju kulturne i povijesne baštine koje su ujedno i atrakcije destinacije.

6.1. Resursi i atrakcije u Opatiji

Opatija je turistička destinacija smještena u zaljevu sa povoljnom klimom, ali i mnogim drugim resursima koji je odlikuju. Mnoštvo parkova, vrtova, šetališta, arhitekture i važnih povijesnih građevina čine resursnu i atrakcijsku osnovu Opatije.

Opatija se može pohvaliti velikim brojem zelenih površina i parkovima koji su atrakcija za turiste. Najpoznatiji parkovi su; park Angiolina i park Margarita. Parkovi su zanimljiv resurs, ali i atrakcija zbog mnogobrojnih egzotičnih vrsta stabala i biljaka koji su u te parkove stigli iz različitih dijelova svijeta; Australije, Južne Amerike, Indije, Azije.

Jedan od najpoznatijih i najvažnijih prirodnih resursa Opatije i je park prirode Učka koji je lociran na obali i povezuje kontinentalni dio i Istru. Posebnost parka ističe se u broju endemskih i zaštićenih vrsta biljnog i životinjskog svijeta. Na vrhu parka postoji vidikovac Vojak, koji privlači velik broj turista, ali i lokalnog stanovništva zbog predivnog pogleda na cijeli Kvarner i Istru. Do vidikovca moguće je doći brojnim planinarskim stazama za posjetitelje željne avanture ili vožnjom po staroj vijugavoj cesti do samoga vrha.

Amerikanski vrtovi svoja su vrata ponovno otvorili 2019.-te godine. Bogata vegetacija, poseban oblik biljaka ono je što privlači turiste da posjete vrtove.

Plaže su uvijek rado posjećene od strane domaćih i stranih turista. Opatija se može pohvaliti razvojem i kupališnog turizma koje se razvija zahvaljujući čistoći mora i lijepim

---

16 Kušen, prema Stipanoviću, 655.

plažama. Najpoznatija plaža je plaža Tomaševac i Slatina koje se nalaze u centru samog grada, a svojim kupačima nude razne ugostiteljske usluge i morske aktivnosti.

Osim prirodnih resursa koji se postali turističke atrakcije grada, važno je spomenuti mnogobrojne manifestacije koje privlače turiste. Ljetna pozornica Opatija smještena je u opatijskom parku Angiolina. Svoje posjetitelje ostavlja bez daha zbog svog smještaja uz samu obalu i ambijenta. Danas je ljetna pozornica atrakcija za brojne turiste koji dolaze na različite mjuzikle, koncerte, i umjetničke izvedbe koje se organiziraju u srcu sezone.

Balinjerada je opatijski zabavni event kojeg karakterizira natjecanje u spuštanju glavnom ulicom na smiješnim ležajevima. Još jedna manifestacija koja iz godine u godinu broji sve veći broj posjetitelja je RetrOpatija. Ovo je manifestacija koju organizira turistička zajednica grada Opatije. Brojni posjetitelji ove manifestacije mogu poslušati i uživati u jazz i swing izvedbama, disko glazbi, te mnogim drugim odlikama koje podjećaju na stara vremena.

Advent u Opatiji je novi projekt kojim se želi dokazati da su destinacije koje se nalaze tik uz more također konkurentne za zimsko iskustvo. Mjesto održavanja manifestacije je paviljon Juraj Šporer, odnosno tu je središnje mjesto zbivanja, dok se cijela manifestacija održava u cijelom gradu. Kako je Opatija poznata ljetna destinacija, advent je učinio da grad svoju cjelokupnu ponudu prilagodi zimskom događanju kako bi mogli biti u korak sa ostalim već dobro poznatim i atraktivnim adventskim destinacijama.

Gastronomija je danas važan faktor u razvoju destinacije i samo resursne osnove destinacije. Važnost gastronomije u današnjem svijetu prepoznale su i mnoge turističke zajednice. Tako je u Opatiji organizirana još jedna specifična manifestacija pod nazivom festival čokolade. Festival čokolade je najveća manifestacija u Hrvatskoj ovog tipa. Brojni posjetitelji mogu doći i kušati razne čokoladne delicije. Ova manifestacija je posebna po tome što nema određen odnosno fiksni datum održavanja. Iz godine u godinu je iskazan sve veći interes posjetitelja te također postoje organizirani izleti putničkih agencija upravo samo radi posjete festivalu čokolade.

6.2. Kulturna baština kao turistički resurs

Kulturna baština je vrijedan turistički resurs. Kultura omogućuje i pokreće održivi razvoj. Kroz turizam je moguće poticati i omogućiti pristup kulturnoj baštini, širenje i upoznavanje kultura, ali također i negativne strane kao što su prenapučenost, gubitak autentičnosti.

Opatija se može pohvaliti bogatom kulturnom baštinom koja seže daleko u prošlost i u same začetke turizma u Hrvatskoj. Neki od najvažnijih kulturnih resursa u Opatiji su Vila Angiolina, park Angiolina, crkva sv. Jakova, Lungomare, skulptura djevojke s galebom i brojne manifestacije. U nastavku su detaljnije opisane pojedine kulturne atrakcije.

Villa Angiolina jedna je od najpoznatijih znamenitosti Opatije i simbol njezine kulturne baštine. Izgrađena sredinom 19. stoljeća, ova elegantna vila izvorno je služila kao privatna rezidencija za bogatog trgovca. Kasnije je postao stjecište europskih aristokrata i intelektualaca koje su privlačile opatijske prirodne ljepote i blaga klima. Danas je u Villi Angiolini Hrvatski muzej turizma koji prikazuje turističku povijest i kulturni značaj grada.

Crkva sv. Jakova je povijesni sakralni objekt smješten u središtu Opatije. Crkva koja datira iz 15. stoljeća predstavlja mješavinu arhitektonskih stilova, uključujući barokne i gotičke elemente. Njegova raskošna unutrašnjost, impresivan oltar i povijesni artefakti čine ga značajnom kulturnom i duhovnom znamenitošću u gradu. Jedan od najstarijih parkova u Opatiji je park koj nosi ime po zaštitniku Opatije, Park SV. Jakova. Ovaj park je od 2010. godine zaštićen kao kulturno dobro.

Opatija je poznata po svojoj elegantnoj arhitekturi, koja odražava njezinu prošlost kao mondano ljetovalište za vrijeme Austro-Ugarskog Carstva. Velebne vile, palače i hoteli izgrađeni u 19. i ranom 20. stoljeću nižu se gradskim krajolikom, prikazujući mješavinu arhitektonskih stilova, uključujući secesiju, neoklasicizam i Belle Époque. Ovi arhitektonski dragulji pridonose opatijskom šarmu i kulturnom identitetu.

U Opatiji se nalazi Hrvatska staza slavnih, šetnica okićena zvijezdama u čast istaknutih osoba iz hrvatskog kulturnog, umjetničkog i znanstvenog života. Po uzoru na Stazu slavnih u Hollywoodu, ova posveta slavi postignuća pojedinaca koji su dali značajan doprinos hrvatskoj kulturi i društvu.

Osim vile Angioline i crkve sv. Jakova, Opatija je dom i drugih povijesnih znamenitosti i spomenika koji odražavaju njezinu kulturnu baštinu. To uključuje, među ostalima, fontanu Heliosa i Selene, kip djevojke s galebom i Švicarsku kuću. Kip djevojke

sa galebom nalazi se na šetalištu Franza Josepha I., a ona je ujedno predstavница Opatije i Kvarnera. Ubraja se u kulturne i umjetničke resurse grada. Švicarska kuća je najvažniji izloženi prostor grada gdje posjetitelji mogu upoznati sa povijesti razvoja turizma u Opatiji.

Šetalište Franza Josepha I. većini posjetitelja poznato je po nazivu šetnica Lungomare. Šetalište je staro preko 100 godina, a duga je 9 kilometara i pruža predivnu mogućnost za ugodnu šetnju uz more od Voloskog do Lovrana.

Osim građevina, skulptura, muzeja u kulturne resurse ubrajaju se i mnogobrojne manifestacije. Najpoznatija je Liburnija film festival, koji glasi za najstariji hrvatski festival dokumentarnog filma. Liburnija film festival pomaže u unapređivanju hrvatske filmske kulture i stvara novi kulturni sadržaj grada koji je zanimljiv posjetiteljima. Još jedna zanimljiva manifestacija je Marunada. Gastronomska manifestacija, festival koji polazi od vrste kestena po imenu marun koji se može pronaći samo u Opatiji. Ovaj festival se održava od davne 1973.godine. svojim posjetiteljima nudi razne gastronomske specijalitete koji su pripremljeni upravo od maruna.

Sveukupno, opatijska kulturna baština, koju karakteriziraju njezine povijesne znamenitosti, arhitektonsko blago, kulturne institucije i umjetnička priznanja, pruža uvid u fascinantnu prošlost grada kao poznatog odredišta za razonodu, kulturu i opuštanje na jadranskoj obali.

6.3. Ocjena kulturnih resursa u Opatiji

U tablici 7 su prikazani kulturni resursi, odnosno kulturne atrakcije grada Opatije. Afirmirane atrakcije se smatraju već afirmiranim i konkurentnim proizvodom destinacije za kojim postoji i domaća i inozemna potražnja turista. Afirmirane atrakcije također imaju velik utjecaj kod odabira destinacije kod turista.

Atrakcije u procesu afirmacije su atrakcije koje još nisu postale konkurentan proizvod na turističkom tržištu. Potrebno je dodatno ulagati u njih, jer za njima se još nije razvila inozemna potražnja, nego samo potražnja domaćih turista.

Neafirmirane atrakcije su sve atrakcije kod kojih ne postoji potražnja od strane domaćih, ali ni stranih turista, nego samo potražnja lokalnog stanovništva. Potrebno je ulaganje u atrakcije kako bi se skrenula pažnja i potaknula potražnja prvo kod domaćih turista, a potom i kod stranih.

Za određenje atrakcije koje nisu zanimljive, atraktivne jednostavno nema potražnje i ne može se smatrati atrakcijom, i nema naznaka da će uskoro biti u turističkoj funkciji.

Tablica 7 Ocjena kulturnih atrakcija

ATRAKCIJA	Afirmirana atrakcija	Atrakcija u procesu afirmacije	Neafirmirana Atrakcija	Nije atrakcija
Građevine/znamenitosti				
Vila Angiolina	X			
Crkva sv. Jakova	X			
Šetališta Franza Josepha I.	X			
Švicarska kuća		X		
Kip djevojke s galebom	X			
Hrvatska staza slavnih	X			
Amerikanski vrtovi		X		
Manifestacije				
Liburnija film festival		X		
Marunada			X	
RetrOpatija		X		

Izvor; izrada autora

Kao što je jasno vidljivo iz tablice u kojoj su prikazane ocjene kulturnih atrakcija u Opatiji, vidljivo je kako grad ima najviše afirmiranih atrakcija. Afirmirane atrakcije poznate su i posjećene od strane i domaćih i stranih turista.

Osim odmora, uživanja na suncu i moru, turisti Opatiju posjećuju i zbog velikog broja poznatih atrakcija koje su ujedno i simbol grada. Vila Angiolina je afirmirana atrakcija grada. Poznata je i posjećana od strane domaćih i stranih turista. Ova vila predstavlja sami početak turizma u Opatiji. Građevina turiste privlači zbog povijesne zanačajnosti, ali i velikog parka koji se nalazi ispred vile gdje je moguće napraviti odlične fotografije, kao uspomenu sa putovanja.

Nedaleko vile Angioline, nalazi se crkva sv. Jakova koja je zanimljiva turistima, jer mnogobrojni turisti žele u destinaciji posjetiti samostane, crkve, kapelice. Ova crkva posebna je zbog svoje lokacije, smještena je u prvom redu do mora na šetnici Lungomare. Crkva je do 1748.g. bila jednostavna jednobrodna građevina, krajem 1748.g. crkva se pregrađuje, dobiva zrcalni svod i barokne susvodnice. 1930-ih godina brod je produljen i proširen, a danas se uz crkvu se nalazi niski zvonik, atrij i župni ured. Također povijesna građevina koja predstavlja kulturnu baštinu grada.

Lungomare, odnosno šetalište Franza Josepha I. i kip djevojke s galebom zaštitini su znak grada Opatije. Priča koja se veže za kip djevojke s galebom glasi; „Na rtu pred nekadašnjim grobljem jedna djevojka pruža ruku galebu. To je, međutim, nova skulptura, djelo kipara Cara, postavljena ovamo 1956. i pretvorena u jedan od simbola Opatije. Na njenom mjestu stajao je do tada, dakle, dok ga nije srušilo nevrijeme, kip “Madonne del Mare,” autora Rathauskog iz Graza (njegova je i fontana “Helios i Selene” u parku između crkve Sv. Jakova i hotela Imperial). “Madonna” je postavljena da bdije nad dušom grofa Arthura Kesselstadta, nestalog nedaleko tog rta u preduskršnjim valovima 1891. U tom izletu život je izgubila i grofica Fries, dok je njen sin Georg spašen. Originalan kip Madonne se nakon restauracije čuva u Hrvatskom muzeju turizma u Villi Angiolina, a pozlaćenu inačicu Madonne danas se može vidjeti pred crkvom Sv. Jakova.“¹⁷

Švicarska kuća je atrakcija u procesu afirmacije, nije atrakcija koja je poznata stranim turistima. Namijenjena je održavanju raznih izložbi.

Liburnia film festival, najvažniji je festival hrvatskog filma. Ovaj festival je u procesu afirmacije jer je to festival isključivo hrvatskog filma, te je stoga zanimljiv samo domaćim posjetiteljima.

Atrakcije koj kojih postoji potražnja samo lokalnog stanovništva je Marunada. Marunada je manifestacija koja se održava izvan sezone kada je u Opatiji manji broj posjetitelja.

---

17 <https://www.visitopatija.com/djevojka-s-galebom-p473> (10.04.2024.)

6.4. Važnost kulturne baštine za turizam

Kulturna baština ima vrlo važnu ulogu u turizmu, pridonoseći atraktivnosti i jedinstvenosti destinacija diljem svijeta. U daljnjem tekstu navedeni su neki od razloga zašto je kulturna baština važna za turizam.

Privlačnost lokacije ,kulturne baštine, uključujući povijesne znamenitosti, arhitektonsko blago, muzeje i kulturne festivale, služe kao glavne atrakcije za turiste. Posjetitelje privlače odredišta s bogatom kulturnom baštinom, želeći istražiti i doživjeti povijest, tradiciju i običaje različitih kultura.

Kulturna baština nudi turistima priliku da urone u autentična i obogaćujuća iskustva koja se ne mogu ponoviti drugdje. Bilo da se radi o istraživanju drevnih ruševina, pohađanju tradicionalnih ceremonija ili kušanju lokalne kuhinje, kulturna baština posjetiteljima pruža jedinstvena i nezaboravna iskustva koja obogaćuju njihova iskustva putovanja.

Očuvanje identiteta također je neizostavan faktor kada govorimo o turizmu. Kulturna baština odražava identitet i vrijednosti zajednica, služeći kao opipljiva poveznica s prošlošću i izvorom ponosa za sadašnje i buduće generacije. Turizam pomaže u podizanju svijesti o važnosti očuvanja mjesta kulturne baštine i tradicije, potičući lokalne zajednice da štite i slave svoju baštinu.

Kulturni turizam stvara značajne ekonomske koristi za destinacije, pridonoseći stvaranju radnih mjesta, stvaranju prihoda i gospodarskom razvoju. Posjetitelji troše novac na smještaj, restorane, prijevoz, suvenire i kulturna iskustva, podržavajući lokalna poduzeća i potičući lokalno gospodarstvo.

Razvoj turizma također može doprinijeti održivom razvoju promicanjem odgovornih turističkih praksi, podupiranjem napora za očuvanje kulture i poticanjem angažmana zajednice. Inicijative održivog turizma osiguravaju da su mjesta kulturne baštine zaštićena i da se njima odgovorno upravlja, balansirajući između potreba turista i očuvanja prirodnih i kulturnih resursa.

Turizam kulturne baštine promiče međukulturalno razumijevanje i uvažavanje, potičući međusobno poštovanje i toleranciju među ljudima različitog podrijetla. Doživljavanjem i učenjem o različitim kulturama, turisti stječu uvid u sličnosti i razlike koje oblikuju naš svijet, promičući međukulturni dijalog i globalni sklad.

Zaključno se može reći da kulturna baština igra ključnu ulogu u turizmu privlačeći posjetitelje, pružajući jedinstvena iskustva, čuvajući identitet, potičući gospodarski rast, promičući održivost i potičući međukulturalno razumijevanje. Prepoznavajući važnost kulturne baštine za turizam, destinacije mogu iskoristiti svoja kulturna dobra za stvaranje smislenih i održivih turističkih iskustava za posjetitelje, istovremeno čuvajući i slaveći svoju baštinu za buduće generacije.

6.5.SWOT analiza

Opatija je poznata destinacija koja nudi konkurentne proizvode svojim posjetiteljima. U daljnjem tekstu napravljena je SWOT analiza turističke ponude u Opatiji. SWOT analiza rasčlanjena je na snage i slabosti, prilike i prijetnje u destinaciji.

Na samoj obali u Kvarnenskom zaljevu smjetila se Opatija. Zbog svog dobrog položaja velika prednost grada je povoljna klima koja privlači brojne turiste. Osim povoljne klime, čistoće mora, važno je napomenuti kako je Opatija dobro prometno povezana sa drugim velikim gradovima u Hrvatskoj i izvan. Povijesni značaj i veliki broj prirodnih resursa pomažu u razvoju turističke ponude. Ponuda smještajnih kapaciteta u Opatiji je na zavidnom nivou kada su u pitanju visoko kategorizirani hoteli. Sve navedeno može se ubrojati u snage turističke ponude grada Opatije.

Na drugoj strani ponude, vidljive su slabosti turističke ponude. Iako je u zadnjih par godina posjećenost Opatije zastupljena tijekom cijele godine, i dalje se jasno vidi da je Opatija i dalje destinacija koju prati sezonski karakter. Visoke cijene smještaja i usluga u sezoni privlači određenu skupinu turista. Kao obalna destinacija velika mana grada su parkirna mjesta za koje je potražnja sve veća zbog velikog broja turista koji u destinaciju dolaze automobilom. Nažalost kao biser Jadrana, Opatija ima veliki problem sa ponudom i uređenošću gradskih plaža na koje treba usmjeriti više pažnje.

Zbog povoljne klime i brojnih rehabilitacijskih centara Opatija razvija zdravstveni turizam. Razvijanjem tehnologije i virtualnih ponuda grada kao što je npr.virtualna šetnja obalom šetnicom Lungomare privlači veći broj turista koji žele u stvarnosti prošetati obalom. luksuzni hotele destinaciji grade imidž i stvaraju prilike za razvoj elitnog turizma.

Povijesni grad, povijesna arhitektura koja krasi biser Jadrana, ugrožena je izgradnjom modernih apartmana koji se svojom arhitekturom ne uklapaju u šarm grada. Turistička zajednica mora voditi računa o razvoju masovnog turizma kako se nebi naštetilo kulturi grada i dovelo do degradacije destinacije.

Slijedi tablični prikaz prilika i prijetnji, snage i slabosti turističke ponude grada Opatije.

Tablica 8 Swot analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljna klima • Čistoća mora • Zdravstveni turizam • Razne manifestacije koje se održavaju kroz cijelu godinu • Dobra prometna povezanost • Ponuda smještajnih kapaciteta <ul style="list-style-type: none"> • Prirodni resursi • Kulturna baština 	<ul style="list-style-type: none"> • Sezonski karakter • Nedovoljno ulaganje u poticanje domaćih poduzetnika • Uređenost gradskih plaža <ul style="list-style-type: none"> • Cijene usluga • Parkirna mjesta • Manjak sadržaja za mlade
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Iskorištavanje kulturnih resursa za daljnji razvoj turizma • Ulaganje u zdravstveni turizam <ul style="list-style-type: none"> • Inovativne ponude • Razvoj elitnog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna modernizacija turističke ponude <ul style="list-style-type: none"> • Starije stanovništvo • Izgradnja modernih apartmana <ul style="list-style-type: none"> • Degradacija • Masovni turizam

Izvor: izrada autora

Vidljivo je kako Opatija ima veliki broj snaga koje u budućnosti treba iskoristiti.

7. REZULTATI EMPIRIJSKOG ISTRAŽIVANJA

Empirijsko istraživanje čvrsti je temelj znanstvenog istraživanja, u kojem su prikazani dokazi kroz sustavno promatranje i ispitivanje. To je ujedno i proces prikupljanja i analiziranja podataka u svrhu testiranja hipoteza koje će se potvrditi ili opovrgnuti, ovisno o rezultatima ispitivanja. Na osnovu dobivenih rezultata izvlače se zaključci koji su bitni za daljnji razvoj i buduća istraživanja. Sva empirijska istraživanja temelje se na pouzdanim metodologijama kako bi se osigurala pouzdanost i valjanost rezultata. Temeljem rezultata empirijskog istraživanja, istraživači mogu donositi odluke, unaprijediti znanje, ali i pridonijeti razumijevanju istraživanja.

U daljnjem tekstu diplomskog rada biti će opisani ciljevi i metode istraživanja, hipoteze i znanstvene metode te rezultati istraživanja.

7.1. Ciljevi i metode istraživanja

Cilj ovog diplomskog rada je istražiti koliko su resursi grada Opatije valorizirani i smatra li lokalno stanovništvo da su resursi dovoljno valorizirani. Također cilj rada je istraživanje koliko je lokalno stanovništvo upoznato sa trenutnim upravljanjem kulturnim resursima te koliko je stanovništvo uključeno u daljnje odluke o održivom upravljanju.

U diplomskog radu su primijenjene različite istraživačke metode za temeljni uvid u sadašnje stanje turizma, ali i u daljnji razvoj turizma i upravljanje kulturno turističkim resursima u gradu Opatiji. Primijenje metode imaju ključnu ulogu u analizi, intepretaciji i zaključivanju na temelju postavljenih istraživačkih pitanja.

Metode koje su primjenjene su; povijesna, deskriptivna te metoda potvrde ili opovrgavanja.

Za razumijevanje razvoja turizma u gradu Opatiji i povijesnu važnost turizma korištena je povijesna metoda. Povijesnom metodom identificirane su ključne odrednice grada Opatije te je stvorena temeljna slika grada i njegovih resursa što je ključno za razumijevanje trenutnog stanja turizma grada. Povijesna metoda karakteristična je po svom naglasku na kvalitativnoj analizi i fokusu na razumijevanju promjena tijekom vremena. Izaziva istraživače da tumače složena ljudska ponašanja i društvene promjene, pridonoseći

dubljem razumijevanju načina na koji prošlost utječe na oblikovanje sadašnjih i budućih promjena, u ovom radu u turizmu i održivom upravljanju kulturnim resursima.

Deduktivna metoda je logičan pristup zaključivanju koji počinje općim načelima ili teorijama i primjenjuje se na specifične situacije kako bi se došlo do zaključaka. U deduktivnom zaključivanju, ako su hipoteze istinite i logika valjana, onda i zaključak mora biti istinit. Ova se metoda često povezuje sa znanstvenom metodom, gdje istraživači počinju s hipotezom (općenitom izjavom ili predviđanjem), a zatim provode eksperimente ili prikupljaju dokaze kako bi provjerili njezinu valjanost. Ako dokaz podupire hipotezu, on pojačava početnu teoriju; ako nije, teoriju je možda potrebno revidirati ili odbaciti. Deduktivno zaključivanje pomaže istraživačima da predviđaju svijet na temelju postojećeg znanja i teorija, usmjeravajući empirijska istraživanja i proširujući dosadašnje razmišljanja postavljenih hipoteza.

Metoda potvrde ili opovrgavanja, je središnja metoda koja uključuje postavljene hipoteze, njihovo testiranje, a potom dobivenim rezultatima empirijskim istraživanjem se utvrđuje valjanost dokaza, odnosno donosi se odluka o potvrđivanju ili opovrgavanju postavljenih hipoteza.

Istraživanje u kojem se primjenjuju različite metode omogućuje holistički pristup istraživanju, ali i ujedno bolje razumijevanje teme diplomskog rada što doprinosi boljem razumijevanju sadašnjeg stanja turizma i načinom održivog upravljanja kulturnim turističkim resursima u Opatiji.

7.2. Hipoteze i znanstvene metode

Za potrebe empirijskog istraživanja u okviru diplomskog rada postavljene su sljedeće tri hipoteze;

H1: Lokalno stanovništvo je uključeno u održivi razvoj

H2: Lokalno stanovništvo smatra da masovni turizam dovodi do uništenja kulturnih resursa grada

H3: Lokalno stanovništvo smatra da su resursi grada valorizirani

Postavljene hipoteze imaju za cilj ispitati stavove lokalnog stanovništva prema održivom upravljanju kulturnim resursima u Opatiji. Empirijsko istraživanje provedeno je na terenu u gradu Opatiji i okolici putem anketnog upitnika. Ovo istraživanje također ima za cilj istražiti koliko je lokalno stanovništvo informirano i upućeno u održivo upravljanje kulturnim resursima.

Ovaj pristup istraživanju omogućuje dobivanje odgovora na postavljene hipoteze, koji će dovesti do potrebnih podataka za potvrdu ili opovrgavanje istih.

Metoda potvrde ili opovrgavanja, koja se često naziva i metoda testiranja hipoteza, središnja je metoda empirijskog istraživanja. Uključuje predlaganje hipoteza i zatim njihovo testiranje putem empirijskih dokaza kako bi se utvrdila njihova valjanost. Prvi korak uključuje formuliranje jasne hipoteze ili više njih, koju je moguće provjeriti. Potom se odlučuje kojom metodom će se prikupljati potrebni podaci za uzorak na osnovu kojeg će se vršiti analiza. Idući korak u ovoj metodi je prikupljanje podataka, u ovom radu odabrana je metoda anketiranja. Na osnovu prikupljenih podataka anketiranjem analiziraju se dobiveni podaci kako bi se postavljene hipoteze potvrdile ili opovrgnule. Na temelju analize podataka izvode se zaključci postavljenih hipoteza.

U daljnjem tekstu rada prikazana je metoda potvrde ili opovrgavanja na postavljene tri hipoteze, koje su se provodile kroz anketni upitnik.

7.3. Rezultati istraživanja

U svrhu empirijskog istraživanja ovog diplomskog rada provedena je anketa stanovništva Opatije. Provedbom ankete htjele su se potvrditi ili opovrgnuti postavljene tri hipoteze.

H1: Lokalno stanovništvo je uključeno u održivi razvoj

Ova hipoteza je za cilj imala ispitati koliko je lokalno stanovništvo uključeno u dosadašnje održivo upravljanje od strane gradskih vlasti. Te koliko je stanovništvo uopće upoznato sa pojmom održivog upravljanja. Ova hipoteza ispitana je sa tri pitanja koja su postavljena au anketi. Pitanja koja su postavljene za ispitivanje H1 su;

10) Ima li grad Opatija javno dostupnu/objavljenu turističku strategiju ili razvojni plan?

11) Smatrate li da grad dobro brine o izgledu javnih površina (parkova, šetnica, okućnica, fasada)?

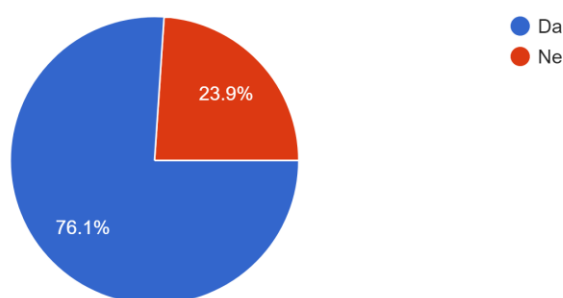
12) Lokalno stanovništvo je educirano i dobro brine o okolišu (čišćenje javnih površina, uključeni u razne udruge za brigu o okolišu, odvajanje otpada)?

U anketnom ispitivanju sudjelovao je 71 ispitanik. Rezultati za H1 prikazani su u daljnjem tekstu.

Grafikon 1 Struktura ispitanika (pitanje 10)

Ima li grad Opatija javno dostupnu/objavljenju turističku strategiju ili razvojni plan?

71 responses

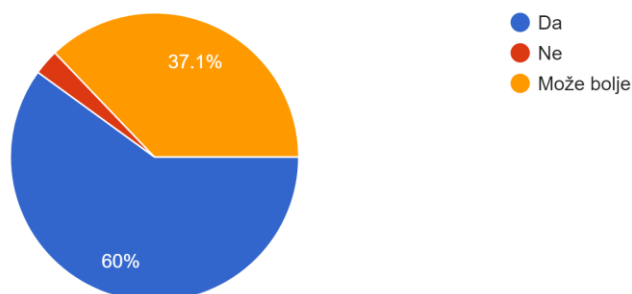
Izvor: obrada autora prema rezultatima ankete

Iz grafikona je vidljivo da je 76,1% ispitanika upoznato sa objavljenim turističkim strategijama i razvojnim planom grada Opatije. Mali broj ispitanika, samo 23,9% nezna za objavljene dokumente i nije upućeno u način odzivnog upravljanja gradom.

Grafikon 2 Struktura ispitanika o zadovoljstvu brige javnih površina

Smatrate li da grad dobro brine o izgledu javnih površina (parkova, šetnica, okućnica i fasada) ?

70 responses

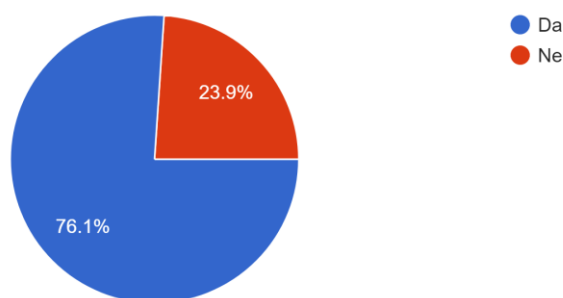
Izvor: izrada autora prema rezultatima ankete

Kada se govori o zadovoljstvu brige o javnim površinama grada Opatije, velik broj ispitanika čak njih 60% je zadovoljno dosadašnjom brigom. Postotak od 37,1% ipak smatra da se to može odraditi na bolji način, nego što se sada radi.

Grafikon 3 Struktura educiranosti stanovništva i briga o okolišu

Lokalno stanovništvo je educirano i dobro brine o okolišu (čišćenje javnih površina, uključeni u razne udruge za brigu o okolišu, odvajanje otpada)?

71 responses

Izvor; obrada autora prema rezultatima ankete

Od 71 ispitanika njih 76,1% smatra kako je lokalno stanovništvo educirano i da vodi dobru brigu o okolišu, odnosno da su uključeni u razne udruge koje brinu o okolišu i izgledu grada. Prema postotku može se zaključiti kako postotak od 76,1% je zapravo u stvarnosti uključeno u brigu o okolišu i educirano je kako to pravilno raditi. Sa druge strane imamo postotak od 23,9% koji smatra da se lokalno stanovništvo ne brine o okolišu i da nije educirano. Zaključujemo da taj postotak ispitanika također i osobno ne vodi brigu o okolišu.

H2: Lokalno stanovništvo smatra da masovni turizam dovodi do uništenja kulturnih resursa grada

Ovom hipotezom željelo se ispitati koliko je lokalno stanovništvo upoznato sa trenutnim razvojem turizma grada. Te koliko znaju o pojmu masovnog turizma i utjecaja na kulturne resurse grada. Pitanja koja su u anketi postavljena kako bi se ova hipoteza ispitala glase:

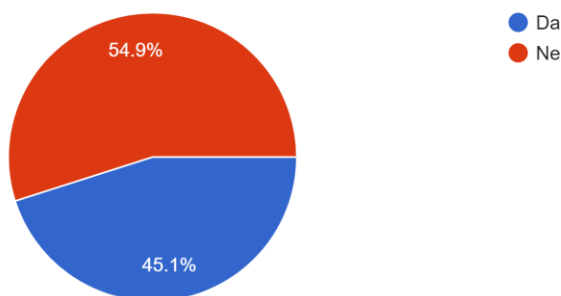
14) Smatrate li da gradu Opatiji prijeti uništenje kulturnih i prirodnih resursa zbog velikog broja turista?

15) Smatrate li da se narušava ugled Opatije izgradnjom modernih apartmana?

Grafikon 4 Struktura ispitanika o uništenju kulturnih resursa

Smatrate li da gradu Opatiji prijeti uništenje kulturnih i prirodnih resursa zbog velikog broja turista?

71 responses

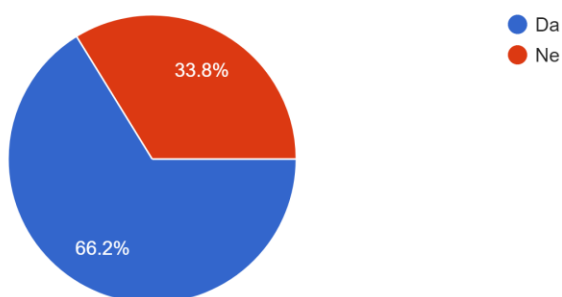
Izvor; izrada autora prema rezultatima ankete

Grad Opatija je turistička destinacija sa brojnim kulturnim i prirodnim resursima. Zbog razvoja masovnog turizma i velike koncentracije broja turista u istom vremenskom periodu, najčešće u sezoni, postoji opasnost od uništenja resursa. Lokalno stanovništvo većim dijelom smatra da ipak ne postoji opasnost, odnosno prijetnja uništenju kulturnih i prirodnih resursa zbog velikog broja turista, njih čak 54,9% smatra kako ne postoji prijetnja, a njih 45,1% ipak vidi prijetnju za uništenje resursa zbog velikog broja turista.

Grafikon 5 Struktura ispitanika o uništenju izgleda Opatije izgradnjom modernih apartmana

Smatrate li da se uništava ugled Opatije izgradnjom modernih apartmana?

71 responses

Izvor: obrada autora prema rezultatima ankete

Razvojem turizma u Opatiji, grad teži razvoju elitnog turizma. Poznate povijesne građevine čine Opatiju bajnim mjestom kakvo je danas. Zbog razvoja masovnog turizma, te mijenjanja želja turista u Opatiji je započeta gradnja brojnih luksuznih apartmana koje su „šaka u oko“ onome što Opatija nudi i zbog čega je čarobna i posebna destinacija. Čak 66,2% ispitanika također smatra da se izgradnjom modernih apartmana uništava izgled Opatije.

H3: Lokalno stanovništvo smatra da su resursi grada valorizirani

Ovom hipotezom se željelo ispitati znanje lokalnog stanovništva o resursima koja posjeduje grad Opatija, te koji resurs prema lokalnom stanovništvu spada u najvažniji resurs. Pitanja u anketi koja su poslužila za analizu ove hipoteze su:

6) Smatrate li da grad Opatija ima dobru turističku ponudu kako za lokalno stanovništvo tako i za turiste?

7) Koji od navedenih resursa po vama predstavlja konkurentan proizvod Opatije?

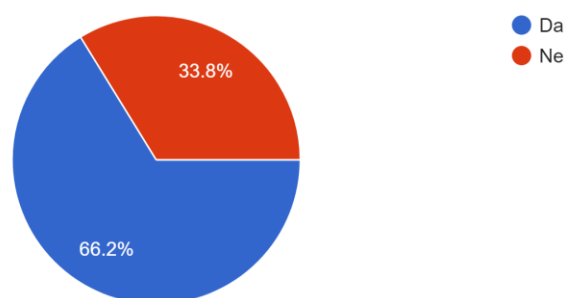
16) Kulturna baština grada jedna je od najvećih prednosti grada Opatije?

Rezultati ankete prikazani su u grafikonima u tekstu ispod.

Grafikon 6 Struktura ispitanika o zadovoljstvu turističke ponude u Opatiji

Smatrate li da grad Opatija ima dobru turističku ponudu kako za lokalno stanovništvo tako i za turiste?

71 responses

Izvor: izrada autora prema rezultatima iz ankete

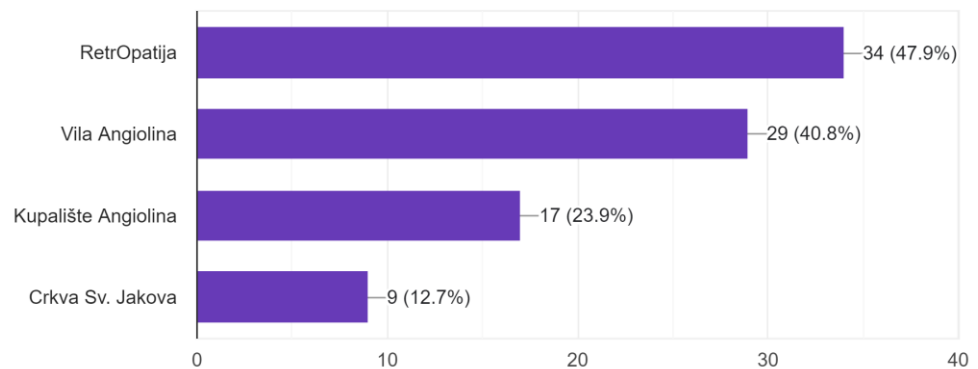
Prema rezultatima ankete u kojoj je sudjelovao 71 ispitanik, sa turističkom ponudom grada Opatije je zadoovljno 66,02% ispitanika. Taj postotak nam govori da su lokalci

zadovoljni sa onime što Opatija nudi svojim lokalnim stanovnicima, ali i turistima. Postotak od 33,8% nije zadovoljno turističkom ponudom i smatra kako se ponuda treba proširiti.

Grafikon 7 Struktura ispitanika o konkurentnom proizvodu

Koji od navedenih resursa po vama predstavlja konkurentan proizvod Opatije?

71 responses

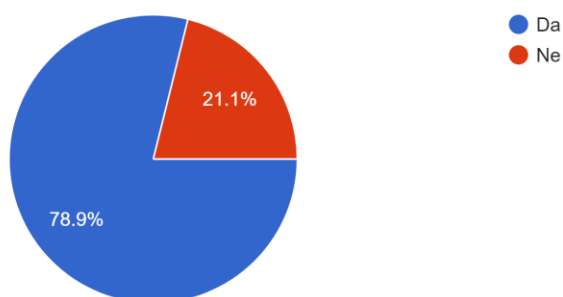
Izvor: izrada autora prema rezultatima ankete

Brojni resursi grada Opatije su i njeni konkurentni proizvodi. U anketi su navedeni najpoznatiji resursi za lokalno stanovništvo. Najveći broj odgovora je dobila manifestacija RetrOpatija sa 47,9% , slijedi ju Vila Angiolina sa 40,08%, zatim slijedi kupalište Angiolina (23,9%) i na posljednjem mjestu Crkva sv. Jakova sa 12,7% glasova. Prema rezultatima ankete vidimo kako lokalno stanovništvo voli i daje važnost lokalnim resursima i manifestacija koje su u procesu afirmiranja. RetrOpatija najviše je poznata lokalnom stanovništvu i domaćim turistima zbog marketinga kojim je popraćena.

Grafikon 8 Struktura ispitanika o važnosti kulturne baštine

Kulturna baština grada jedna je od najvećih prednosti grada Opatije?

71 responses

Izvor: izrada autora prema rezultatima ankete

Lokalno stanovništvo svjesno je važnosti i popularnosti kulturne baštine Opatije, tako 78,9% ispitanika smatra da je kulturna baština grada ujedno i najveća prednost grada i turističke ponude grada. Ostali postotak od 21,1% smatra da kulturna baština nije najveća prednost grada, nego bi važnost odali drugim reursima grada.

Zaključno, kada se u obzir uzmu svi rezultati ankete, vidljivo je kako su postavljene hipoteze potvrđene. Odnosno može se zaključiti kako je lokalno stanovništvo uključeno u održivi razvoj turizma grada Opatije. Lokalno stanovništvo je informirano u upravljanje kulturno turističkim resursima. I lokalno stanovništvo smatra da su resursi grada valorizirani. Grad ima dobru podlogu za daljnje održivo upravljanje kulturnim resurima Opatije.

Zaključak

Kroz ovaj diplomski rad prikazana je važnost Opatije kao turističke destinacije. Opatija je dobila naziv biser Jadrana zbog svoje ljepote koja privlači brojne turiste. Razvoju turizma u gradu doprinio je dobar geoprometni položaj i povoljna klima. Osim položaja i klime ključnu ulogu za razvoj konkurentnog turističkog proizvoda je resursna osnova. Važno je na najbolji mogući način valorizirati sve dostupne resurse za oblikovanje turističke ponude.

Opatija je destinacija koja je bogata prirodnim i kulturnim resursima.

Održivo upravljanje kulturnim i turističkim resursima Opatije zahtijeva suradnju između očuvanja i razvoja, ali da se u donošenju odluka uključi lokalno stanovništvo kako bi se zajedničkim snagama promicala odgovorna praksa i održivo upravljanje resursima.

Provedbom ankete, dovelo je do zaključka da su se potvrdile sve postavljene hipoteze. Lokalno stanovništvo grada Opatije upoznato je sa načinom održivog upravljanja resursima, svjesni su razvoja masovnog turizma i opasnosti od uništenja kulturnih resursa grada. Također je potvrđeno kako su lokalni stanovnici uključeni u održavanje resursa kroz razne radne akcije.

Velik broj lokalnog stanovništva smatra kako je turistička ponuda grada Opatije zadovoljavajuća kako za domaće tako i za strane turiste. Svakako grad Opatija može svoju ponudu i atraktivnost podići na još jedan viši nivo još većim ulaganjem u kulturu i kulturne resurse.

Opatija može očuvati svoju kulturnu baštinu, zaštititi svoj prirodni okoliš i stvoriti živahnu i održivu turističku industriju u kojoj će uživati buduće generacije.

Bibliografija

- 1) Cifrić Ivan. Socijalna ekologija. Zagreb. Globus. 1989.
- 2) Nevenka Čavlek, Mato Bartoluci, Darko Prebežaci ,i Oliver Kesar. Turizam: Ekonomske osnove i organizacijski sustav, Školska Knjiga, Zagreb, 2011.
- 3) Goran Čorluka: Organizacija turizma, Sveučilište u Splitu, sveučilišni odjel za stručne studije, 2019.
- 4) Tamara Florčić, Barbara Florčić. Kulturna baština u turističkoj destinaciji: vrednovanje I održivi menadžment. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Općina Medulin. 2019.
- 5) Vlado Galičić, i Marina Laškarin. Principi i praksa turizma i hotelijerstva. FMTU. Rijeka. 2016.
- 6) Eduard Kušen. Turistička atrakcijska osnova. Institut za turizam. Zagreb. 2002.
- 7) Kušen, prema Stipanoviću
- 8) Dragan Magaš, Ksenija Vodeb i Zrinka Zadel. Menadžment turističke destinacije. FMTU, Opatija. 2018.
- 9) Održivi razvoj turizma: Grupa autora, SVEUČILIŠTE U RIJECI Fakultet za turistički i hotelski menadžment Opatija, 2005.,
- 10) Samuelson, Paul A. 2010. Economics. William D. Nordhaus 19 izdanje.
- 11) Vukonić, B., Čavlek, N. (ur.) , Riječnik turizma, Zagreb: Masmedia, 2001.

Ostalo:

O konceptu održivog razvoja: <https://hrcak.srce.hr/file/234309>, broj 74 zima 2013./ 2014.,

<https://www.visitopatija.com/tz-opatija/programi-rada-i-izvjesca-c286>

<https://www.visitopatija.com/djevojka-s-galebom-p473>

<https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-klimatske-aktivnosti-1879/strategije-planovi-i-programi-1915/strategija-odrzivog-razvitka-republike-hrvatske/1916>

Popis ilustracija

Tablice

Tablica 1 Pozitivne i negativne strane turizma	6
Tablica 2 Broj dolazaka domaćih i stranih turista u Opatiju u razdoblju od 2019. do 2023.godine.....	19
Tablica 3 Broj ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista u Opatiji u razdoblju od 2019. do 2023.godine.....	20
Tablica 4 Prosječni broj dana boravka turista u Opatiji u razdoblju od 2019. do 2023.godine.....	21
Tablica 5 Indeks iritacije dolaska domaćih i stranih turista u razdoblju od 2019. do 2023.godine.....	21
Tablica 6 Broj postelja po kategoriji hotela u Opatiji	23
Tablica 7 Ocjena kulturnih atrakcija	29
Tablica 8 Swot analiza.....	33

Grafikoni

Grafikon 1 Struktura ispitanika (pitanje 10).....	37
Grafikon 2 Struktura ispitanika o zadovoljstvu brige javnih površina.....	37
Grafikon 3 Struktura educiranosti stanovništva i briga o okolišu.....	38
Grafikon 4 Struktura ispitanika o uništenju kulturnih resursa	39
Grafikon 5 Struktura ispitanika o uništenju izgleda Opatije izgradnjom modernih apartmana.....	39
Grafikon 6 Struktura ispitanika o zadovoljstvu turističke ponude u Opatiji	40
Grafikon 7 Struktura ispitanika o konkurentnom proizvodu	41
Grafikon 8 Struktura ispitanika o važnosti kulturne baštine	41

Slike

Slika 1 Aspekti održivog razvoja4	
-----------------------------------	--

Prilozi

Anketni upitnik

Održivo upravljanje kulturno turističkim resursima u Opatiji

Poštovani/a,

hvala Vam što ste izdvojili svoje vrijeme za sudjelovanje u anketi. Anketa se provodi u svrhu izrade diplomskog rada. Cilj istraživanja je prikupiti podatke o stavovima i svijesti stanovništva o upravljanju kulturno turističkim resursima u Opatiji. Anketa je u potpunosti anonimna.

Unprijeđ hvala na sudjelovanju u istraživanju!

Spol;

- Muško
- Žensko
- Ne želim se izjasniti

Dobna skupina;

- 16-24 godine
- 25-34 godine
- 35-54 godine
- 55-64 godine
- 65 i više

Stupanj obrazovanja;

- Osnovna škola
- Srednja škola
- Viša škola
- Magisterij

Radni odnos;

- Zaposlen/a
- Nezaposlen/a
- Učenik/ca
- Student/ica

Kakav je vaš stav prema razvoju turizma u gradu Opatiji?

- Pozitivan
- Negativan
- Nemam mišljenje

Smatrate li da grad Opatija ima dobru turističku ponudu kako za lokalno stanovništvo tako i za turiste?

- Da
- Ne

Koji od navedenih resursa po vama predstavlja konkurentan proizvod Opatije?

- RetrOpatija
- Vila Angiolina
- Kupalište Angiolina
- Crkva Sv. Jakova

Smatrate li da je turizam Opatije ugrožen izgradnjom LNG terminala Omišalj?

- Da
- Ne

Jeste li zadovoljni radom Turističke zajednice grada Opatije?

- Da
- Ne

Ima li grad Opatija javno dostupnu/objavljenu turističku strategiju ili razvojni plan?

- Da
- Ne

Smatrate li da grad dobro brine o izgledu javnih površina (parkova, šetnica, okućnica i fasada) ?

- Da
- Ne
- Može bolje

Lokalno stanovništvo je educirano i dobro brine o okolišu (čišćenje javnih površina, uključeni u razne udruge za brigu o okolišu, odvajanje otpada)?

- Da
- Ne

Velika prednost Opatije je čistoća pitke vode i čistoće mora?

- Da
- Ne

Smatrate li da gradu Opatiji prijeti uništenje kulturnih i prirodnih resursa zbog velikog broja turista?

- Da
- Ne

Smatrate li da se uništava ugled Opatije izgradnjom modernih apartmana?

- Da
- Ne

Kulturna baština grada jedna je od najvećih prednosti grada Opatije?

- Da
- Ne